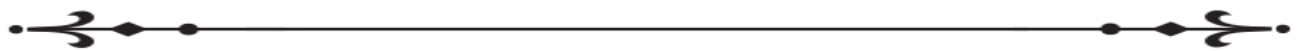

 โรงเรียนสตรีศรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ลำนำชาวนา	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	เรื่อง เรียนรู้ทุกข์ของชาวนา	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เวลา	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ
ภายในเวลาที่กำหนด

ท ๑.๑ ม ๔-๖/๙ มีมารยาทในการอ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น

วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑

วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

๒. สาระสำคัญ

ทุกข์ของชาวนาในบทกวี เป็นพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีที่มาจากหนังสือรวมบทพระราชนิพนธ์เรื่อง มณีพลอยร้อยแสงเป็นบทความแสดงความคิดเห็นที่แสดงถึงการเอาพระทัยใส่และความเข้าพระทัยในปัญหาต่างๆ ตลอดจนพระเมตตาของพระองค์ที่มีต่อชาวนา โดยนำบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลิเชิน กวีไทยและจีน มาเปรียบเทียบกันเพื่อแสดงให้เห็นว่าชาวนาแต่ละท้องที่ล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน

เมื่อผู้เรียนศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี
จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจภาพรวมของเรื่องมากขึ้น
อีกทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง เรียนรู้ทุกข์ของชาวนาในบทกวีแล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ บอกที่มาเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง

๓.๒ บอกประวัติผู้ประพันธ์เรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง

๓.๓ จับใจความสำคัญจากการอ่านได้ถูกต้อง

๓.๔ เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี

ความเป็นมา

บทความเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี

มีที่มาจากหนังสือรวมบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี เรื่อง มณีพลอยร้อยแสง ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้จัดพิมพ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๓ ในวโรกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๓
รอบ โดยนิสิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ ๔๑

หนังสือรวมบทพระราชนิพนธ์เรื่อง มณีพลอยร้อยแสง แบ่งเนื้อหาออกเป็น

๑๑ หมวดด้วยกัน คือ กลั่นแสงกรองกานท์, เสี่ยงพิณเสี่ยงเลื่อน,

เรียงร้อยถ้อยดนตรี, ชวนคิดพิจิตรภาษา, นานาโวหาร, คำขานไพรีตน,

สมบัติภูมิปัญญา, ธาราคำคิด, นิทศบรรณา, สาราจากใจ และมาลัยปักษิณกะ

ในหมวด “ชวนคิดพิจิตรภาษา”

เป็นพระราชนิพนธ์บทความและบทกวีปรายรวม ๔ เรื่อง คือ ภาษาไทยกับคนไทย,
การใช้สรรพนาม, วิจารณ์คำอธิบายเรื่องนามกิตกในไวยากรณ์บาลี

และทุกข์ของชาวนาในบทกวี

ซึ่งเป็นบทวิจารณ์ร้อยกรองที่จะนำมาศึกษาในบทเรียนนี้

ประวัติผู้แต่ง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นพระราชธิดา

ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน พ.ศ.๒๔๙๘ ณ

พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

โดยสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เป็นผู้ถวายพระนามว่า
"สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุทนต์กิติวัฒนาดุลโสภาคย์"
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงพระปรีชาสามารถในด้านต่างๆด้านภาษาและวรรณคดี
ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรมร้อยแก้ว ร้อยกรอง และงานแปล
งานพระราชนิพนธ์ที่รู้จักแพร่หลาย ได้แก่ ย่ำเดินมังกร แก้วจอมชน ดังดวงแก้ว
 เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

ทุกข์ของชานาในบทกวี เป็น บทความแสดงความความคิดเห็น
ซึ่งเป็นบทความที่มีจุดมุ่งหมายที่แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง
ความคิดเห็นที่นำเสนอได้มาจากการวิเคราะห์
การใช้วิจารณ์ญาณไตรตรองของผู้เขียน โดยผ่านการสำรวจปัญหา ที่มาของเรื่อง
และข้อมูลต่างๆ อย่างละเอียด
ความคิดเห็นที่นำเสนออาจจะเป็นวิธีการแก้ไขปัญหามาตามทัศนะของผู้เขียนหรือการ
โต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีมาก่อนอย่างไรก็ตาม
บทความแสดงความความคิดเห็นที่ดีควรนำเสนอทัศนะใหม่ที่ยังไม่เคยมีใครคิด
หรือเสนอทัศนะที่มีเหตุผลเป็นการสร้างสรรค์
ไม่ใช่บ่อนทำลายความน่าเชื่อถือของความคิดเห็นที่นำเสนอนั้นขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์
ปัญหา
การใช้ปัญหาไตรตรองโดยปราศจากอคติและการแสดงถึงเจตนาดีของผู้เขียนที่เป็น
ประโยชน์ต่อส่วนรวม

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เรื่องทุกข์ของชานาในบทกวีนี้มีจุดมุ่งหมายแสดงให้เห็นถึงความทุกข์ยากลำบาก
ของชานาผ่านบทกวี
และเพื่อแสดงพระราชดำริเกี่ยวกับบทกวีของไทยและบทกวีของจีนซึ่งกล่าวถึงความ
ทุกข์ของชานาในบทกวี

เรื่องย่อ

เนื้อความในตอนแรกของบทความเรื่อง ทุกข์ของชานาในบทกวี
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงยกบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์
ซึ่งกล่าวถึงชีวิตและความทุกข์ยากของชานา
ในตอนต่อมาทรงแปลบทกวีจีนของหลี่เซินเป็นภาษาไทย
ทำให้มองเห็นภาพของชานาจีนเมื่อเปรียบเทียบกับชานาไทยว่ามิได้มีความแตกต่าง
กันแม้ในฤดูกาลเพาะปลูก ซึ่งภูมิอากาศเอื้อให้พืชพันธุ์ธัญญาหารบริบูรณ์ดี
แต่ผลผลิตไม่ได้ตกเป็นของผู้ผลิต คือชานาเท่าที่ควร และส่วนที่สำคัญที่สุด คือ

ทรงชี้ให้เห็นว่าแม่ จิตร

ภูมิศักดิ์และหิเลินจะมีกลวิธีการนำเสนอบทกวีที่แตกต่างกัน

แต่กวีทั้งสองท่านกลับมีแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน คือ

มุ่งที่จะกล่าวถึงความทุกข์ยากของชาวนาและทำให้เห็นว่าชาวนาในทุกแห่งและทุกสมัยล้วนประสบแต่ความทุกข์ยากไม่ต่างกัน

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี

จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔

ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับอาชีพชาวนา
- นักเรียนคิดอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่า

“ชาวนาคือกระดูกสันหลังของชาติ”

- นักเรียน

ครอบครัวหรือคนใกล้ชิดตัวของนักเรียนประกอบอาชีพทำนาหรือไม่

แล้วชาวนาเหล่านั้นประสบความทุกข์หรือความยากลำบากอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. ครูเล่าเรื่องย่อๆ

เกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับความทุกข์ยากลำบากของชาวนาไทย

ที่ผู้เขียนนำมาเรียบเรียงโดยสอดแทรกบทกวีของไทยและจีน ได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งนักเรียนจะได้ศึกษาต่อไป

๒. นักเรียนอ่านบทวิเคราะห์ หน้า ๑๔๔-๑๔๕(เวลา ๕ นาที)

๓. ครบตามกำหนดเวลา ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

โดยการสุ่มนักเรียน ๒-๓ คน เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับบทวิเคราะห์

๔.

ครูเชื่อมโยงบทวิเคราะห์ว่าในบทวิเคราะห์มีเนื้อหาเกี่ยวกับที่มาและเกี่ยวกับผู้ประพันธ์เรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี

๔. นักเรียนอ่านประวัติผู้ประพันธ์ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) หน้า ๑๙๑(เวลา ๓ นาที)

๕. ครบตามกำหนดเวลา ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยการสุ่มนักเรียน ๒-๓ คน เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับประวัติผู้ประพันธ์

๖. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมา ประวัติผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ และเรื่องย่อจากสื่อ Power Point

๗. นักเรียนอ่านเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี คร่าว ๆ

๘. นักเรียนอ่านออกเสียงบทกวี “เปิบข้าว” ของจิตร ภูมิศักดิ์ แบบร้อยแก้ว
ขั้นสรุป(๓ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้
แสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี

๒.

ครูให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์เรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีมาล่วงหน้า

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจิตร
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมความรู้

๓. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. บอกที่มาเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒. บอกประวัติผู้แต่งเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓. จับใจความสำคัญจากกาอ่านได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๔.	สังเกตพฤติกร	แบบสังเกตพ	ผลการประเมินอยู่ในระ

เห็นความสำคัญของข้าว และชาวนา	รม การเรียน	พฤติกรรมกา รเรียนรู้	จัดดีขึ้น ไปของนักเรียน ทั้งหมด
----------------------------------	----------------	-------------------------	---------------------------------------

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

□ □ □ □ □ □

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ลงชื่อ

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ฯ

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

.....

(นายประภาส ศรีทอง)
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิช

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง

☐

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	บอกที่มาเกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง				
๒	บอกประวัติผู้แต่งเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้ถูกต้อง				
๓	จับใจความสำคัญจากการอ่านได้ถูกต้อง				

๔	เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐

ดี = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐

ปานกลาง = ๒ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐

ปรับปรุง = ๑ การแสดงออกน้อยमतากว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๘ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ

(ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวิจารณ์กรรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัด			

	ขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือใน การร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

.....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ลำนำชาวนา	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง แบบทดสอบท้ายหน่วย	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘		เ ว ล ะ

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๓ วิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม. ๔ -๖ / ๕ วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น

วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม. ๔ -๖ / ๓

วิเคราะห์และประเมินค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ท ๕.๑ ม. ๔ -๖ / ๔

สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

๒. สาระสำคัญ

การวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่อง ทกข์ของชาวนาในบทกวี เป็นการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณกรรม ในด้านต่างๆ ทั้งแนวคิดในการประพันธ์ คุณค่าด้านภาษา และคุณค่าด้านสังคม ที่ผู้เขียนสื่อสารผ่านบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลิเชิน ที่แต่งขึ้นต่างยุคสมัย ใช้วิธีการบรรยายที่แตกต่างกัน แต่แสดงให้เห็นว่า แม้กาลเวลาจะผ่านไป แต่ชาวนาในแต่ละท้องที่ล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน

เมื่อผู้เรียน ได้ศึกษาวรรณกรรมอย่างละเอียด จะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของชาวนา และเกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพชาวนามากขึ้น

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง วิเคราะห์ทุกข์ของชาวนาในบทกวี แล้วนักเรียนสามารถ

- ๓.๑ จบใจความจากเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง
- ๓.๒ สรุปกลวิธีการแต่งและข้อแตกต่างระหว่างบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลิเชิน ได้ถูกต้อง
- ๓.๓ บอกข้อคิดจากเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้
- ๓.๔ เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ข้อคิดที่ได้รับ

เราควรรู้คุณค่าของข้าวที่รับประทานกันอยู่ทุกวันนี้ว่า
กว่าจะได้เมล็ดข้าวมาแต่ละเม็ดล้วนเกิดจากความเหนียวยากของชาวนา
เพราะฉะนั้นไม่ควรกินทิ้งกินขว้างให้เสียประโยชน์

- ๑.ทำให้เข้าใจความรู้สึกของชาวนาที่ต้องประสบปัญหาต่างๆ
- ๒.ทำให้ได้รู้ถึงความทุกข์ยากความลำบากของชาวนาในการปลูกข้าว
- ๓.ทำให้ได้เห็นถึงคุณค่าของข้าวที่ได้รับประทานกันเป็นอาหารหลักในการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์

คำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
กำซาบ	ซึมเข้าไป
เขี้ยวคาว	สีเขี้ยวของข้าว ซึ่งน่าจะหอมสดชื่น แต่ในบทกวีกลับมีกลิ่นเหม็นคาว เพราะข้าวนี้เกิดจากหยาดเหงื่อซึ่งแสดงถึงความทุกข์ยากและความขมขื่นของชาวนา
ธัญพืช	มาจากภาษาบาลีว่า ธัญญพืช เช่น ข้าว ข้าวสาลี ข้าวโพด ที่ให้เมล็ดเป็นอาหารหลัก
ประกันราคา	การที่รัฐ เอกชน หรือองค์กรต่างๆ รับประกันที่จะรับซื้อผลผลิตตามราคาที่ได้ กำหนดไว้ในอนาคต ไม่ว่าราคาในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม
เปิบ	วิธีการใช้ปลายนิ้วทั้งห้าหยิบข้าวใส่ปากตนเอง
ภาคบริการ	อาชีพที่ให้บริการผู้อื่น เช่น พนักงานในร้านอาหาร ช่างเสริมสวย
ลำเลิก	กล่าวทวงบุญคุณ กล่าวคำตัดพ้อต่อว่า โดยยกเอาความดีที่ตนทำไว้ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งเพื่อให้สำนึกถึงบุญคุณที่ตนมีอยู่กับผู้นั้น
สวัสดิการ	การให้สิ่งทีเื้ออำนวยให้ผู้ทำงานมีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมี

	ความสะดวกสบาย เช่น มีสถานพยาบาล มีที่พักอาศัย จัดรถรับส่ง
สุ	สรรพนามบุรุษที่ ๒ เป็นคำโบราณ
อาจณ	ประจำ

บทวิเคราะห์วิจารณ์

๑) คุณค่าด้านภาษา กลวิธีการแต่ง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี นับเป็นตัวอย่างอันดีของบทความที่สามารถยึดถือเป็นแบบอย่างได้
ด ้วย แ ส ด ง ใ ห้ เ ห็น แ น ว ค วาม คิ ด ช้ ด เจ น
ลำดับเรื่องราวเข้าใจง่ายและมีส่วนประกอบของงานเขียนประเภทบทความอย่างคร
บ ถ้วน คือ

- ส ่ว น น ้า ก ล่า ว ถึ ง บ ท ก วิ ข อ ง จิ ต ร
ภูมิศักดิ์ที่ทรงได้ยินได้ฟังมาในอดีตมาประกอบในการเขียนบทความ

- เนื้อเรื่อง วิจารณ์เกี่ยวกับกลวิธีการนำเสนอบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์
และของหลี่เซินโดยทรงยกเหตุผลต่างๆและทรงแสดงทัศนะประกอบ เช่น

“...ชวนให้คิดว่าเรื่องจริงเช่นนั้น ชาวนาจะมีโอกาสใหม่ที่จะล้าเล็กกับใครๆ
ว่าถ้าไม่มีคนที่คอยเหนื่อยยากตรากตรำอย่างพวกเขาคนอื่นจะเอาอะไรกิน...”

- ส ่ว น ส รุป
สรุปความเพียงสั้นๆแต่ลึกซึ้งด้วยการตอกย้ำเรื่องความทุกข์ยากของชาวนาไม่ว่ายุค
สมัยใดก็เกิดปัญหาเช่นนี้ ดังความที่ว่า

“...ฉะนั้นก่อนที่จะทุกคนจะหัน ไปกินอาหารเม็ดเหมือนนักบินอวกาศ
เรื่องความทุกข์ของชาวนาก็คงเป็นแรงสร้างความสะเทือนใจให้แก่กรียคคอมพิวเต
อร์สืบต่อไป...”

สำหรับกลวิธีการอธิบายนั้นให้ความรู้เชิงวรรณคดีเปรียบเทียบแก่ผู้อ่าน
โดยทรงใช้การเปรียบเทียบวิธีการนำเสนอของบทกวีไทยและบทกวีจีน ว่า

“ เท ค นิ ค ใน การ เขียน ข อ ง หลี่ เซิน กั บ ข อ ง จิ ต ร ต่ า ง กั น คื อ
หลี่เซินบรรยายภาพที่เห็นเหมือนจิตกรวาดภาพให้คนชม
ส่วนจิตรใช้วิธีเสมือนกับนำชาวนามาบรรยายเรื่องของตนให้ผู้อ่านฟังได้ด้วยตนเอง
”

บทกวีของหลี่เซินเป็นบทกวีที่เรียบง่าย แต่แสดงความขัดแย้งอย่างชัดเจน คือ
แม้ว่าในฤดูกาลเพาะปลูก ภูมิอากาศจะเอื้ออำนวยให้พืชพันธุ์ธัญญาหารบริบูรณ์ดี
แต่ผลผลิตไม่ได้ตกเป็นของผู้ผลิต คือชาวนาหรือเกษตรกรเท่าที่ควร
ซึ่งหลี่เซินได้บรรยายภาพที่เห็นเหมือนจิตกรวาดภาพให้คนชม ส่วนจิตร ภูมิศักดิ์
ใช้ กล วิ ธิ ก า ร บ ร ร ย า ย เ ส มี อ น ว่า ชาวนาเป็น ผู้ บ ร ร ย า ย
เรื่อ ร าว ใ ห้ อ่ า น ฟั ง ด ้วย เ ต น เ อ ง อ ย่ า ง ไ ร ก็ ต า ม
แ น ว คิ ด ข อ ง ก วิ ทั ง ส อ ง ค น กิ ค ล ้า ย ค ลี ง กั น
คือต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้เห็นวาทภาพชีวิตชาวนาในทุกแง่มุมและทุกสมัยประสบค
วามทุกข์ยากไม่แตกต่างกัน

๒) คุณค่าด้านสังคม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงเริ่มต้นด้วยการยกบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ ซึ่งแต่งด้วยกาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๕

บทมีเนื้อหาเกี่ยวกับความยากลำบากของชาวนาที่ปลูกข้าวซึ่งเป็นอาหารสำคัญของ คน ที่ ก ข น ชี้ น พระองค์ทรงเห็นด้วยกับบทกวีนี้และยังทรงกล่าวอีกว่าเนื้อหาบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ สอดคล้องกับบทกวีของหลี่เซิน กวีชาวจีนที่แต่งไว้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง แสดงให้เห็นว่าชีวิตของชาวนาไม่ว่าที่แห่งใดในโลก จะเป็น ไทย หรือ จีน จะเป็น สมัยใด ก็ ตาม ล้วนแล้วแต่มีความยากแค้นลำเค็ญเช่นเดียวกัน

ดังนั้นแนวคิดสำคัญของบทความพระราชนิพนธ์เรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี จึงอยู่ที่ความทุกข์ของชาวนาและสภาพชีวิตของชาวนาที่ถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ ดังความที่ว่า

“...แม้ว่าในฤดูกาลนั้นภูมิอากาศจะอำนวยให้พืชพันธุ์ธัญญาหารสมบูรณ์ดี แต่ผลผลิตไม่ได้ตกเป็นประโยชน์ของผู้ผลิตเท่าที่ควร”

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการวิเคราะห์เนื้อเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี และประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนบทวิเคราะห์เรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวีและทบทวนประวัติของผู้ประพันธ์

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนเรียนรู้ประวัติของจิตร ภูมิศักดิ์ จากสื่อ Power Point ที่ครูเตรียมมา
๒. ครูอธิบายประวัติของจิตร ภูมิศักดิ์เพิ่มเติม
๓. นักเรียนอ่านออกเสียงบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ จากสื่อ Power Point ดังนี้

เปิบข้าวทุกคราวคำ จงสู้งาเป็นอาจิน
เหงื่อที่สุกน

จึงก่อเกิดมาเป็นคน

ข้าวจ้าว...

๔. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะคำประพันธ์บทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์(กาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๕ บท)

๕. นักเรียนบอกความหมายของคำศัพท์ที่ครูเน้นไว้ว่าหมายความว่าอย่างไร
เปิบข้าวหมายถึง วิธีการใช้ปลายนิ้วทั้งห้าหยิบข้าวใส่ปากตนเอง

กุ หมายถึง ชาวนา ดังนั้น บทกวีนี้ผู้บรรยายหรือผู้เล่าเรื่องคือชาวนา
สุ เป็น สรรพ นาม บุรุษ ที่ ๒ เป็น คำ โบ ร าน หมายถึง
บุคคลที่บริโภคข้าวเป็นอาหารหรือคนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชาวนา

เขี้ยวควา หมายถึง สีเขี้ยวของข้าว ซึ่งน่าจะหอมสดชื่น
แต่ ใน บท ก วี ก ลั บ มี ก ลี น เหม็ น ค วา
เพราะข้าวนี้เกิดจากหยาดเหงื่อซึ่งแสดงถึงความทุกข์ยากและความขมขื่นของชาวนา
า

๖

นักเรียนบอกความหมายและกลวิธีการแต่งบทกวีนี้ตามที่นักเรียนสังเกตเห็น
(เนื้อหา: กล่าวถึงความทุกข์ยากลำบากของชาวนา ในมุมมองที่ชาวนาเป็นผู้บรรยาย
มีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับคุณค่าการใช้คำ: ใช้คำที่ตรงไปตรงมา)

๗. นักเรียนแสดงความรู้สึกจากการอ่านบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์

๘. ครูเชื่อมโยงว่าในยุคหลังได้มีผู้คนนำบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์มาใส่ทำนองเป็นเพลง

๙. นักเรียนฟังเพลงเปิบข้าว ขับร้องโดยคาราวาน จาก
https://www.youtube.com/watch?v=PDBYb83av_U เวลา ๓:๓๓ นาที

๘. ครูเชื่อมโยงเนื้อหาและเกริ่นนำเข้าสู่บทกวีของหลี่เชิน

๘. นักเรียนอ่านออกเสียงบทกวีของหลี่เชิน จาก Power Point ดังนี้

หว่านข้าวในฤดูใบไม้ผลิข้าว

เมล็ดหนึ่ง

จะกลายเป็นหมื่นเมล็ดในฤดูใบ
ไม้ร่วง

รอบข้างไม่มีนาที่ไหนทิ้งว่าง

แต่ชาวนาก็ยังอดตาย

ตอนอาทิตย์เที่ยงวัน

ชาวนายังพรวนดิน

เหงื่อหยดบนดินภายใต้ต้นข้าว

ใครจะรู้บ้างว่าในจานใบนั้น

ข้าวแต่ละเม็ดคือความยากแค้น

จบบทกวี

๙. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะคำประพันธ์บทกวีของหลี่เซิน (เป็นแบบกลอนเปล่า)

๕. นักเรียนบอกความหมาย ข้อคิด และเปรียบเทียบกลวิธีการแต่งบทกวีของหลี่เซิน กับจิตร ภูมิศักดิ์ตามที่นักเรียนสังเกตเห็น (เนื้อหา: กล่าวถึงความทุกข์ยากลำบากของชาวนา ในมุมมองที่ผู้ประกอบอาชีพอื่นเป็นผู้บรรยายการใช้คำ: คำที่ไม่รุนแรง บรรยายให้เกิดความขัดแย้งโดยมีการใช้คำที่ย้อนแย้งกันการใช้โวหาร : ใช้การบรรยายแบบจิตรกรวาดภาพ)

๖. นักเรียนบอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบทกวีทั้งสอง (บรรยายถึงความทุกข์ของชาวนาเหมือนกัน แต่ต่างช่วงเวลาและต่างสถานที่)

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี

๒

นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีและบอกความสำคัญของชาวนาที่มีต่อประเทศไทย

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเสริมความรู้

๓. เพลงเปิบข้าว ขับร้องโดยคาราวาน จาก

https://www.youtube.com/watch?v=PDBYb83av_U เวลา ๓:๓๓ นาที

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒. สรุปกลวิธีการแต่งและข้อแตกต่างระหว่างบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลี่เซินได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓. บอกข้อคิดจากเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีได้	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๔. เห็นความสำคัญของข้าว	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียน

และชานา		เรียนรู	ทั้งหมด
---------	--	---------	---------

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.

/ l d \

คำ **า** **ชี้** **แ** **จ** **ง**

☐

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง				
๒	สรุปกลวิธีการแต่งและข้อแตกต่างระหว่างบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลิเชินได้ถูกต้อง				
๓	บอกข้อคิดและความสำคัญของชาวนาได้				
๔	เห็นความสำคัญของข้าวและชาวนา				

๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)
๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง ลำนำชานา	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	เรียนรู้หลักการเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัว	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘		เ ว ล า

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ท ๒.๑ ม ๔-๖/๒ เขียนเรียงความ

ท ๒.๑ ม ๔-๖/๘ มีมารยาทในการเขียน

๒. สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความ คือ การเขียนขยายข้อความโดยการเรียงร้อยถ้อยคำให้เป็นเรื่องราว โดยแสดงความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ และความเข้าใจด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ตรงความหมาย กระชับ สละสลวย เป็นระบบที่น่าอ่าน ซึ่งเรียงความมีองค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ ส่วนคำนำ เนื้อเรื่อง และ ส่วนสรุป นักเรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความเรียงที่เริ่มจากองค์ประกอบของเรียงความ การวางโครงเรื่อง และวิธีการเขียนเรียงความ เพื่อที่จะสามารถเขียนเรียงความได้อย่างถูกต้อง มีเอกภาพ สัมพันธภาพ

แ ล ะ ส ำ ร ั ต ธิ ภ า พ
รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความที่ดีเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนในการเขียนเรียงความแล้วนักเรียนจะสามารถเขียนเรียงความได้ดี

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง การเขียนเรียงความแล้วนักเรียนสามารถ

- ๓.๑ ตอบคำถามเกี่ยวกับการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง
- ๓.๒ บอกส่วนประกอบของเรียงความได้ถูกต้อง
- ๓.๓ เขียนเรียงความได้ถูกต้องเหมาะสม
- ๓.๔ ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความ

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

การเขียนเรียงความ

เรียงความ คือ ข้อความหลายย่อหน้าที่บรรยายหรืออธิบายเรื่อง หรือความคิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่งประกอบด้วย หัวข้อ คำนำ (ความนำ) เนื้อเรื่อง (ตัวเรื่อง) และสรุป (ความลงท้าย) แต่ถ้าพูดถึงองค์ประกอบของเรียงความ จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

๑.๑ หัวข้อ คำนำ มีทั้งเรื่องที่ใกล้ตัวและไกลตัว เรื่องที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เรื่องที่เกี่ยวกับประสบการณ์โดยตรงของผู้เขียน เกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม อาชีพ ธรรมชาติ ประสบการณ์ การดำเนินชีวิต เป็นต้น

๑.๒ คำนำ (ความนำ) เป็นส่วนเริ่มต้นของเรียงความ นำหน้าที่นำเกริ่นเข้าสู่เนื้อเรื่องและปูพื้นฐานความเข้าใจให้แก่ผู้อ่าน คำนำควรมีใจความรวบรัด ไม่เยิ่นเย้อ และไม่ควรซ้ำกับส่วนสรุปเพราะคำนำจะช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจด้วยเนื้อเรื่องของเรียงความ สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในการเขียนคำนำ ได้แก่

๑.๒.๑ เริ่มต้นจากเรื่องไกลเกินไป เช่น คำนำเรื่ององค์การยูเนสโก ไม่มีความจำเป็นต้องกล่าวถึงความล้มเหลวขององค์ยูเนสโก หรือบุคลากรในองค์กร

๑.๒.๒ ใช้คำออกตัว เช่น การกล่าวในทำนองนี้ไม่ควรกระทำ

๑.๒.๓ ลงความเห็นกว้างเกินไป เช่น คำนำเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย” ไม่ควรใช้คำว่า ภาษาไทย ในรอบ ๒๐ ปี ที่ผ่านมาได้ก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ

ควรรู้ คำนำที่ กระชับรัดกุม เช่น การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยมีการพัฒนาอย่างเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านเสียง ความหมายและหลักไวยากรณ์ของไทยอย่างงดงาม

๑.๒.๔ คำกล่าวที่เป็นความจริงในตัวเองอยู่แล้ว เช่น “เป็นที่กล่าวกันว่า สิ่งที่น่าอนในชีวิตรมนุษย์มีอย่างเดียวกัน นั่นคือ ความไม่แน่นอน”

๑.๓ เนื้อเรื่อง (ตัวเรื่อง) เป็นข้อความต่อจากคำนำ ทำหน้าที่ขยายใจความของคำนำให้ละเอียดแจ่มแจ้ง ย่อหน้าเนื้อเรื่องอาจมีได้หลายย่อหน้า มากน้อยสุดแต่เนื้อเรื่อง ในการเขียนเรียงความโดยทั่วไปควรกำหนดจุดประสงค์ในการเขียน เพื่อช่วยให้กำหนดขอบเขตของหัวข้อเรียงความให้ชัดเจน นอกจากนี้ ก่อนลงมือเขียน ควรมีการวางโครงเรื่อง เพื่อช่วยให้เนื้อหาเรียงความมีเอกภาพไม่ออกนอกเรื่องและสามารถนำเสนอความคิดได้เป็นลำดับ ไม่สับสน

๑.๔ สรุ (ความลงท้าย) เป็นข้อความย่อหน้าสุดท้ายทำหน้าที่ปิดเรื่องชี้ให้เห็นสาระสำคัญที่สุดของเรื่อง และยังทำหน้าที่สนองจุดประสงค์ของผู้เขียนให้แจ่มชัด โดยมีความยาวใกล้เคียงกับคำนำ วิธีการเขียนบทสรุป มีดังนี้

๑.๔.๑ สังเขปความทั้งหมดที่นำเสนอในโครงเรื่องอย่างย่อให้ได้สาระสำคัญอย่างชัดเจน

๑.๔.๒

นำส่วนสำคัญที่สุดของตัวเรื่องมากล่าวย้ำเพื่อสะกิดในผู้อ่าน

๑.๔.๓ เลือกสุภาพิต

คำคมหรือคำกล่าวที่น่าเชื่อถืออื่นๆมาเป็นส่วนสรุป

๑.๔.๔

ฝากข้อคิดแก่ผู้อ่านเพื่อให้นำไปคิดหรือปฏิบัติเมื่อมีโอกาส

๑.๔.๕

ทิ้งคำถามให้ผู้อ่านใคร่ครวญต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องเสนอข้อยุติ

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

๔.๒.๑ ทักษะการเขียนเรียงความ

๔.๒.๒ ทักษะการแสดงความคิดเห็น

๔.๒.๓ ทักษะการสรุปใจความสำคัญ

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความที่ถูกต้องและเหมาะสม

ม

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวี
๒. นักเรียน และครูร่วมกันสรุปเนื้อหา วิเคราะห์ความสำคัญคุณค่าด้านเนื้อหาและกลวิธีการอธิบายเพิ่มเติมของเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวีโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้เดิมในการเขียนเรียงความ โดยใช้คำถาม เช่น การเขียนเรียงความมีรูปแบบและลักษณะอย่างไร
 ๒. ครูสนทนากับนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้
 - เรียงความคืออะไรและประกอบไปด้วยอะไรบ้าง (เรียงความ คือ เรื่องที่นำข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่น่าสนใจของผู้เขียนมาเรียบเรียงองค์ประกอบของเรียงความได้แก่ คำนำ (การเปิดเรื่อง) เนื้อเรื่องหรือเนื้อความ บทลงท้าย (การปิดเรื่องหรือบทสรุป)
 ๓. ครูอธิบายการเขียนเรียงความเพิ่มเติมจากสื่อ Power Point
- เร ย น ก ว า ม** คือ การเขียนขยายข้อความโดยการเรียงร้อยถ้อยคำให้เป็นเรื่องราว โดยแสดงความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก จิตนาการ และความเข้าใจ ด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ตรงความหมาย กะทัดรัด สละสลวย เป็นระบบที่น่าอ่านประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑)

ส่วนนำเป็นส่วนแรกที่เปิดประเด็นให้ผู้อ่านทราบว่าเขียนเรื่องอะไร ชักนำให้ผู้อ่านสนใจ และทำให้เรื่องน่าอ่านยิ่งขึ้นควรมีใจความรวบรัดไม่เยิ่นเย้อ

อาจเริ่มต้นด้วย

- คำถาม
- คำประพันธ์หรือบทร้อยกรอง
- คำพูด คำคม สุภาษิตที่น่าสนใจ
- การอธิบายความเป็นมา บอกจุดประสงค์การเขียน
- กล่าวด้วยใจเหา

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิธีการในการเขียนเรียงความ
๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนของการใช้สำนวนโวหาร ๕ ประเภท ประกอบด้วย ๑) บรรยายโวหาร ๒) พรรณาโวหาร ๓) เทศนาโวหาร ๔) สาธกโวหาร และ ๕) อุปมาโวหาร ที่ใช้ในการเขียนเรียงความ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้ภาษาในการเขียนเรียงความ
๗. ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนของการใช้คำในการเขียนเรียงความโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบดังนี้

- ๑) ใช้คำง่ายๆ เข้าใจกันได้ทั่วไป ซึ่งไม่ใช่ภาษาพูด
 - ๒) ใช้คำสุภาพ ไม่ใช่คำหยาบ หรือภาษาสแลง
 - ๓) ใช้คำไทย ไม่ใช่ภาษาต่างประเทศ ถ้ามีคำไทยอยู่แล้ว หากไม่มีคำไทยใช้ก็ให้เขียนทับศัพท์เป็นอักษรไทยได้
 - ๔) ไม่ควรใช้คำเชื่อมพรีหรือ เช่นก็แล้วและ
 - ๕) ไม่ควรใช้คำโบราณ เช่น สู ตู
 - ๖) ไม่ควรใช้ภาษาถิ่น
 - ๗) ไม่ควรใช้คำอุทานที่หยาบคาย
 - ๘) ไม่ควรใช้คำย่อโดยพรีหรือ และไม่ควรรย่อคำที่ใช้กันในหมู่คนกลุ่มเดียวกัน เช่น ส.บ.ม. (สบายมาก)ย.ห. (อย่าห่วง)
 - ๙) ใช้คำให้ตรงกับความหมาย เช่น จุกจิก = เล็กๆ น้อยๆ, จุกจิก = การรับประทานบ่อย
 - ๑๐) ใช้คำเปรียบเทียบกับให้เหมาะสม เช่น สวยเหมือนนางฟ้า, ดูเหมือนเสือ, ชนเหมือนลิง
๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเขียนโครงเรื่อง

การวางโครงเรื่องเรียงความ

การวางโครงเรื่อง เป็นการรวบรวมความรู้ ความคิด จัดลำดับความคิด และกำหนดขอบเขตว่าจะเขียนเรื่องใดบ้าง

๑. ระดมความคิด หาคำ กลุ่มคำที่จะเขียน
๒. ตั้งคำถามที่สงสัย แล้วหาคำตอบที่ละเอียด
๓. จัดลำดับคำถาม - คำตอบแบบโต้ตอบ

วิธีการเขียนเรียงความ

๑. เขียนตามโครงเรื่องที่กำหนด
๒. อ่านทบทวนประเด็นที่เขียนว่า สอดคล้องจากโครงเรื่องหรือไม่

๙. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับโลกส่วนตัว

๑๐. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่การเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัวและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัว รวมถึงข้อแนะนำเกี่ยวกับการเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัว โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

๑๑. นักเรียนยกตัวอย่างชื่อเรื่องเรียงความที่แต่ละคนเคยเขียน

๑๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจเพื่อชักจูงใจผู้อ่าน โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

ขั้นสรุป(๓ นาที)

๑

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปส่วนประกอบของเรียงความขั้นตอนการเขียนเรียงความ การใช้คำและภาษาในการเขียนเรียงความเรื่องโลกส่วนตัว

๒. นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง โลกส่วนตัว คนละ ๑ เรื่องเป็นการบ้าน

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point เพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. ตอบคำถามเกี่ยวกับการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒. บอกส่วนประกอบของเรียงความได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓. เขียนเรียงความได้ถูกต้องเหมาะสม	ตรวจผลงานการเขียนเรียงความ	เกณฑ์ตรวจผลงานการเขียนเรียงความด้วย Scoring Rubric	ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๔. ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความ	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

ด้านพฤติกรรมครู

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)
วันที่.....เดือน.....
.พ.ศ.....

[illegible]

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

[illegible]

(หมายเหตุ: ตรีทอง)

คำ ำ ชี้ แ จ ง

☐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	ตอบคำถามเกี่ยวกับการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง				
๒	บอกส่วนประกอบของเรียงความได้ถูกต้อง				
๓	เขียนเรียงความได้ถูกต้องเหมาะสม				
๔	ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความ				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
 ดี = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
 ปานกลาง = ๒ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ

๒๐-๕๐

ปรับปรุง = ๑ การแสดงออกน้อยमत่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๘ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

..... พ.ศ.

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำ ๑ ชี้ แ จ ง

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจรรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			

๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)
๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลการเขียนเรียงความ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					น้ำหนัก/ความสำคัญ	คะแนนรวม
	๕	๔	๓	๒	๑		
๑. เนื้อหา - ลำดับข้อความและความคิดต่อเนื่องสอดคล้องกันตลอดเรื่อง - แสดงเหตุและผลอย่างสมเหตุสมผล - ยกตัวอย่างอ้างอิงประกอบมีสำนวนโวหารสุภาพดี คำคม ตัวเลข สถิติ บุคคล ฯลฯ ได้อย่างเหมาะสม - รูปแบบประกอบด้วย ส่วนนำ เนื้อเรื่อง และสรุป	คะแนนเต็ม ๔ คะแนน	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๔ ข้อ	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๓ ข้อ	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๒ ข้อ	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๑ ข้อ	๒	๘
๒. ภาษา - มีการใช้ภาษาและเครื่องหมายวรรคตอนอย่างถูกต้อง - ประโยคสอดคล้อง	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๕ ข้อ	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๔ ข้อ	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๓ ข้อ	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๒ ข้อ	ปฏิบัติตามเกณฑ์ครบ ๑ ข้อ	๑	๕

กับเนื้อหา - สะกดคำถูกต้อง - มีการเว้นวรรคโดย ไม่ฉีกคำ - มีการใช้ภาษาอย่าง สร้างสรรค์							
๓. เวลา	ส่งงานภ ายในเว ลาที่กำหนด	ส่งงาน ช้ากว่า กำหนด ๑ วัน	ส่งงาน ช้ากว่า กำหนด ๒ วัน	ส่งงาน ช้ากว่า กำหนด ๓ วัน	ส่งงานช้า กว่ากำหนด มากกว่า ๓ วันขึ้นไป	๑	๕
๔. ความสะอาดและเป็นระเบียบ - ใช้ตัวอักษรอ่านง่าย และเป็นระเบียบ - สะอาดเรียบร้อย	คะแนนเต็ม ๒ คะแนน			ปฏิบัติ ได้ตาม เกณฑ์ ครบ ๒ ข้อ	ปฏิบัติไ ด้ตามเก ณฑ์ครบ ๑ ข้อ	๑	๒

แบบประเมินการเขียน

คาบเรียนที่ ๒

คำ ำ ซึ่ แ จ ง

☐

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนของผู้เรียนโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	เนื้อหา					
๒	ภาษา					
๓	เวลา					
๔	ความสะอาดและเป็นระเบียบ					
รวม						

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก = ๕ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐

ดี = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ ร้อยละ ๕๐-๗๐

ปานกลาง = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ ร้อยละ ๒๐-๕๐

ปรับปรุง = ๒-๑ การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๖ - ๒๐ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐

	คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ลำนำชาวนา	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง แบบทดสอบท้ายหน่วย	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘		เ ว ล ะ

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๓ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๓ วิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๕ วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม. ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจ และ แสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

ทุกข์ของชาวนาในบทกวี เป็นพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีที่มาจากหนังสือรวมบทพระราชนิพนธ์ เรื่อง มณี พล อ ย ร้ อ ย แ ส ง เป็นบทความแสดงความคิดเห็นที่แสดงถึงการเอาพระทัยใส่และความเข้าพระทัยในปัญหาต่างๆ ตลอดจนพระเมตตาของพระองค์ที่มีต่อชาวนา โดยนำบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และ หลี่ เขิน กวี ไ ท ย แ ละ จี น

มาเปรียบเทียบกันเพื่อแสดงให้เห็นว่าชาวนาแต่ละท้องที่ล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน เมื่อนักเรียนได้ศึกษาการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณกรรม ในด้านต่าง ๆ ทั้งแนวคิดในการประพันธ์ คุณค่าด้านภาษา และคุณค่าด้านสังคม ที่ผู้เขียนสื่อสารผ่านบทกวีของจิตร ภูมิศักดิ์ และหลี่เชิน ที่แต่งขึ้นต่างยุคสมัย ใช้วิธีการบรรยายที่แตกต่างกัน แต่แสดงให้เห็นว่าแม้กาลเวลาจะผ่านไป แต่ชาวนาในแต่ละท้องที่ล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน จะทำใ้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของชาวนาและเกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพชาวนามากขึ้น

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรม แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายคำตอบที่ถูกต้องได้อย่างละเอียดถูกต้อง

๓.๒ ตรวจสอบความรู้ของตนเองโดยได้คะแนนผ่านเกณฑ์

๓.๓

ตระหนักในการพัฒนาด้านการเรียนวิชาภาษาไทยของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

การทดสอบหลังเรียน หน่วยที่ ๒ เรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องชาวนาแต่ละท้องที่ล้วนมีสภาพชีวิตและความทุกข์ยากลำบากไม่แตกต่างกัน

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ(Process)

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์คำถามในแบบทดสอบซึ่งเป็นการใช้ความรู้จากการเรียนเนื้อหา ร่วมกับการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับตัวเลือก เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

ตระหนักถึงการพัฒนาการเรียนของตนในหัวข้อเรื่องต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นเตรียมความพร้อม (๓ นาที)

ครูเตรียมความพร้อมของนักเรียนโดยการให้นักเรียนนั่งสมาธิ๒นาทีเพื่อเป็นการทำจิตใจให้สงบและเตรียมสมองให้พร้อมในการทดสอบความรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

ครูชี้แจงรายละเอียดในการสอบ คือข้อสอบเป็นแบบปรนัย ๔ ตัวเลือก จำนวน ๓๐ ข้อ นักเรียนมีเวลาทำข้อสอบ ๓๐ นาที ขณะดำเนินการสอบ ไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องมือสื่อสาร เปิดหนังสือ หรือพูดคุยกัน และหากมีข้อสงสัยให้ยกมือถามครูผู้คุมสอบ

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียน ทำข้อสอบ ให้เสร็จภายในเวลา ๓๐ นาที โดยปฏิบัติตามกติกาในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
๒. ครบตามกำหนดเวลานักเรียนส่งข้อสอบและกระดาษคำตอบ
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่องที่นำมาทดสอบความรู้ว่ามีเรื่องอะไรบ้าง และหลังจากทำข้อสอบนักเรียนมีความมั่นใจในคำตอบเพียงใด จากนั้น จึงแจกกระดาษคำตอบ และข้อสอบให้นักเรียน โดยไม่ให้ตรวจกระดาษคำตอบของตนเอง
๔. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบทุกข้ออย่างละเอียด และอภิปรายในกรณีที่นักเรียนมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป(๕ นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน เพื่อให้ นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการทบทวนความรู้ การประเมินตนเอง และแนวทางในการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นต่อไป

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. แบบทดสอบ เรื่อง ทุขข์ของชาวนาในบทกวี
๒. กระดาษคำตอบ

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. อธิบายคำตอบที่ถูกต้องได้อย่างละเอียดถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป
๒. ตรวจสอบความรู้ของตนเองได้คะแนนผ่านเกณฑ์	ตรวจผลการทดสอบจากกระดาษคำตอบ	แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง อิเหนา ตอน ตีកะหมัங் กุหนิง	ปฏิบัติได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป
๓. ตระหนักในการพัฒนาด้าน การเรียนวิชาภาษาไทยของตนเองให้ดียิ่งขึ้น	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ
(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ..
.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....ลงชื่อ...

.....
(นางจิระภา ขาไกรยะ)
.....

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ
.....
(นายประภาส ศรีทอง)
.....

ค ำ ๑ ช ี ้ แ ๑ จ ๑ ง ๑
 □

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจฉัยวรรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข ้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ

๓ ระดับคุณภาพ ดี(ร้อยละ ๘๐ -

๑๐๐)

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง(น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดังเวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน

๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออกเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา ๑ จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๔
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	เรื่อง จุดเริ่มต้นมงคลแห่งชีวิต	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน		นางสาวพรนภา แก้วอรุณ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๔	เ ว ล ะ	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ คือ เป็นวรรณคดีคำสอน ผลงานพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ทรงนำมาเรียบเรียงเป็นคาถา ๑๐ คาถา เรียงลำดับจากมงคลที่ ๑ ไปจนถึงมงคลที่ ๓๘ เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ถอดคำประพันธ์ และสรุปเนื้อหาของเรื่อง จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีมากขึ้น และสามารถสรุปความรู้ ข้อคิดจากวรรณคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง จุดเริ่มต้นมงคลแห่งชีวิต แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑

บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง

๓.๒ จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

๓.๓ เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

ด

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)มีเนื้อหาว่าด้วยมงคล ๓๘ ประการ อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ

คำว่า “มงคล” หมายถึง เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า และ “สูตร” หมายถึง คำสอนในพระพุทธศาสนา มงคลสูตร จึงหมายความว่า พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญก้าวหน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร การปกครอง การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์ พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร บทความ สารคดี นิยาย ersonal letter และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์ เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นโดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี” ซึ่ง มี อยู่ ใน พระ ไตร ปิฎ ก มา แปร แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง ท่องจำง่าย โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉบัง ๑๖ และอินทริวิเชียรฉันท์ ๑๑ แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยความเดียวกันว่า “ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เชตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนทฟังว่ามีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ที่มีลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาทูลถามพระพุทธองค์จึงตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนทอีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง ทุกข์ของชาวนาในบทกวีจากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องทุกข์ของชาวนาในบทกวี และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนทำกิจกรรมปรบมือตามคำสั่งของครูเพื่อเตรียมความพร้อม

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนมากกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๖ ครั้ง

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนน้อยกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๔ ครั้ง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนอ่านที่มาของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ หน้า ๑๕๓-๑๕๖(เวลา ๕ นาที)

๒. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน

- มงคล หมายถึงอะไร
- มงคลสูตร ปรากฏอยู่ที่ไหน

- ความเป็นมาของเรื่องมงคลสูตรเกิดจากสาเหตุใด
- ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมาของเรื่องมงคลสูตรโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ
 - พระอานนทเถระ
 - ปฐมยามและการนบยามต่าง ๆ
 - ที่มาของวัดพระเชตุวันวิหาร
- ๔. ครูสอบถามนักเรียนว่าใครเป็นผู้ประพันธ์เรื่องมงคลสูตรคำฉันท์(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖)
- ๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ประพันธ์เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ (พระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)
- ๖. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ (ฉันท์ มีการใช้อินทริวิเชียรฉันท์ ๑๑ แล้วใช้กาพย์ฉบัง ๑๖)
- ๗. ครูอธิบายลักษณะคำประพันธ์แผนผังฉันท์ลักษณะและวิธีการอ่านคำภาษาบาลีในเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
- ๘. ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านและถอดความบทประพันธ์เรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ ในหน้า ๑๖๐-๑๖๒ (ต้นมงคลสูตร)

ขั้นสรุป(๕ นาที)

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ในประเด็นต่อไปนี้

- ความเป็นมาของเรื่อง
- ลักษณะคำประพันธ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒.จับใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นความสำคัญในการปฏิบัติ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผลการประเมินอยู่ใน

บันทึกและปฏิบัติในสิ่งที่เป็ มงคลแก่ชีวิต	รวมการเรี น	พฤติกรรมการ เรียนรู้	ระดับดีขึ้น ไปของนักเ เรียนทั้งหมด
--	----------------	-------------------------	---------------------------------------

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)
วันที่.....เดือน.....
.พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....ลงชื่อ.....

.....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....

(นายประภาส ศรีทอง)

คำ **า** **ชี้** **แ** **จ**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมวงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง				
๒	จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง				
๓	เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

ดีมาก = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง = ๒ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐

ปรับปรุง = ๑ การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๐ - ๑๒ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๗ - ๙ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๔ - ๖ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๓ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำ ๑ ชี้ แ จ ง
☐

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจวรรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน
๑๐๐)

ระดับคุณภาพ

๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ -

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ปีที่ ๔
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง เรียนรู้มงคลแห่งชีวิต	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘		เ ว ล ะ

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูด แสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกใน โอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

ท ๑.๑ ม ๔-๖/๙ มีมารยาทในการอ่าน

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูด แสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกใน โอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท ๓.๑ ม ๔-๖/๑ สรุป แนวนคิด และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ท ๓.๑ ม ๔-๖/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ เป็นวรรณคดีคำสอน ผลงานพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนำหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ที่เป็นคาถาบาลีจากพระไตรปิฎกมาแปลและเรียบเรียงเป็นคำประพันธ์ที่ไพเราะ โดยใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภทคือกาพย์ฉบัง ๑๖ และอินทริวิเชียรฉันท ๑๑ ซึ่งมีความงดงามทั้งด้านเสียง และความหมาย และแฝงข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทละครเรื่องอิเหนาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง เรียนรู้มงคลแห่งชีวิต แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ ตอบคำถามจากเรื่องที่ดูได้ถูกต้อง

๓.๒

วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครจากเรื่องที่ดูได้ว่าตัวละครไม่ได้ปฏิบัติตามม
งคล ๓๘ ประการในข้อใดบ้างได้ถูกต้อง

๓.๓เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิ

ต

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)มีเนื้อหาว่าด้วยมงคล ๓๘ ประการ
อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย
หมวดขุททกปาฐะ

คำว่า “มงคล” หมายถึง เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า
และ “สูตร” หมายถึง คำสอนในพระพุทธศาสนา มงคลสูตร จึงหมายความว่า
พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญก้าว
หน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
เกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร
การปกครอง การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์
พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร บทความ
ส า ร ค ดี นิ ย า ย ร ี อ ง ส ี น
และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสร
ว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ
เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์ เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่
หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นโดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี”
ซึ่ง มี อ ยู่ ใน พระ ไ ต ร ปิ ฎ ก มา แ ป ล
แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง ท่องจำง่าย
โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉบัง ๑๖ และอินทริวิเชียรฉันท์ ๑๑
แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยข้อความเดียวกันว่า
“ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสุตตันตปิฎกขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เชตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนทฟังว่ามีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ที่มีลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาทูลถามพระพุทธองค์จึงตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนทอีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านบทวิเคราะห์เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนทำกิจกรรมปรบมือตามคำสั่งของครูเพื่อเตรียมความพร้อม

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนมากกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๖ ครั้ง
- ต้องปรบมือให้มีจำนวนน้อยกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๔ ครั้ง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนดูวิดีโอ เรื่อง นักเลง_student's gangster[FULL] short film จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=3TzwLnEKj3c> เวลา

๑๕:๒๓ นาที

๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครหลังจากที่ได้ดูวิดีโอ

๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน แล้วให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มมารับใบงาน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับวิดิทัศน์ที่ได้ดูไปแล้วลงในใบงานที่ได้รับ
๕. ครบตามกำหนดเวลา ครูสุ่มนักเรียน ๓-๕ กลุ่ม มานำเสนอผลงาน
๖. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการทำใบงาน
๗. ครูเชื่อมโยงพฤติกรรมของตัวละครในวิดิทัศน์ว่ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแกชีวิตและเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนรู้ เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์
๘. นักเรียนอ่านบทวิเคราะห์เรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ในหน้า ๑๕๔-๑๕๕ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละคร
๙. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครว่าไม่ได้ปฏิบัติตามมงคล ๓๘ ประการในข้อใดบ้าง

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากในคาบเรียน
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ มาล่วงหน้า

๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน แล้วจับสลากเลือกพระคาถาในเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์หน้า ๑๖๓-๑๖๕ กลุ่มละ ๑ พระคาถา เพื่อนำเสนอในคาบเรียนต่อไป

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อวิดิทัศน์ เรื่อง นักเลง_student's gangster[FULL] short film จาก <https://www.youtube.com/watch?v=3TzwLnEKj3c> เวลา ๑๕:๒๓ นาที

นาที่

๓. ใบงานกลุ่ม

๔. สลากพระคาถาในเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์๑๐ พระคาถา

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่จะวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. ตอบคำถามจากเรื่องที่ดูได้ถูกต้อง	ตรวจใบงานกลุ่ม	แบบประเมินผลงานนักเรียน	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒. วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครจากเรื่องที่ดูได้ว่าตัวละครไม่ได้ปฏิบัติตามมงคล ๓๘ ประการในข้อใดบ้างได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต	ผลการประเมินอยู่ใน

เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต	กรรม การเรียน	พฤติกรรม การเรียนรู้	ระดับดีขึ้น ไปของนักเรียนทั้งหมด
--	------------------	-------------------------	-------------------------------------

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....
.....
.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

	ที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก = ๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี = ๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง = ๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง = ๑	การแสดงออกน้อยमत่ากว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๐ - ๑๒ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๙ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๓ - ๕ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๒ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐

☐

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจจวรรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			

๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือใน การร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)
๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)
วันที่ เดือน

พ.ศ.

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	คะแนน
ใบงานกลุ่ม	
รายชื่อสมาชิกกลุ่ม	
๑. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
๒. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
๓. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
๔. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
๕. ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/.....	

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้
โดยแสดงความคิดเห็นหรืออธิบายเหตุผลประกอบให้ชัดเจน

๑. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรหลังจากที่ได้ดูวิดีโอ

.....

.....

.....

๒. พฤติกรรมของตัวละครเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.

นักเรียนคิดว่าสาเหตุใดที่ส่งผลให้ตัวละครมีพฤติกรรมดังที่ปรากฏในวิดีโอ

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าผลของเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๕. จากการดูวิดีโอ นักเรียนได้รับข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....
.....
.....
.....

๖. ถ้านักเรียนเป็นตัวละครในวิดีโอทัศน์
นักเรียนจะปฏิบัติตนและแก้ไขปัญหายังไง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลการเขียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					น้ำหนัก/ความสำคัญ	คะแนนรวม
	๕	๔	๓	๒	๑		
๑. เนื้อหา - เนื้อหาถูกต้อง - เนื้อหาตรงตามหัวข้อเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๕ ข้อ	ปฏิบัติได้ดีตามเกณฑ์ครบ ๔ ข้อ	ปฏิบัติได้ดีตามเกณฑ์ครบ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ดีตามเกณฑ์ครบ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๑ ข้อ	๒	๑๐
๒. ภาษา - มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง - ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา - สะกดคำถูกต้อง	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๕ ข้อ	ปฏิบัติได้ดีตามเกณฑ์ครบ ๔ ข้อ	ปฏิบัติได้ดีตามเกณฑ์ครบ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ดีตามเกณฑ์ครบ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ครบ ๑ ข้อ	๑	๕

- มีการเว้นวรรคโดยไม่มีจิกคำ							
- มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์							
๓. เวลา	ส่งงานภายในเวลาที่กำหนด	ส่งงานช้ากว่ากำหนด ๑ วัน	ส่งงานช้ากว่ากำหนด ๒ วัน	ส่งงานช้ากว่ากำหนด ๓ วัน	ส่งงานช้ากว่ากำหนดมากกว่า ๓ วันขึ้นไป	๑	๕

แบบประเมินการเขียน					
ค	า	ช	แ	จ	ง

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนของผู้เรียนโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	เนื้อหา					
๒	ภาษา					
๓	เวลา					
รวม						

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้
 ดีมาก = ๕ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๓๐-๑๐๐

ดี = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ
 ๕๐-๗๐
 ปานกลาง = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ
 ๒๐-๕๐
 ปรับปรุง = ๒-๑ การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๕ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๘ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
 (นางสาวพรนภา
 แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 สศ โรงเรียนสตรีศึกษา ๑ จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์ (๑)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘		เ ว ล ำ

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจ และ แสดง ความคิด เห็น
วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔ -๖ / ๑
วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕ . ๑ ม . ๔ - ๖ / ๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมใน
ฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ คือ เป็นวรรณคดีคำสอน
ผลงานพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ทรงนำมาเรียบเรียงเป็นคาถา ๑๐
คาถา เรียงลำดับจากมงคลที่ ๑ ไปจนถึงมงคลที่ ๓๘
เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ถอดคำประพันธ์
และสรุปเนื้อหาของเรื่อง จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีมากขึ้น
และสามารถสรุปความรู้ ข้อคิดจากวรรณคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง

ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์(๑)แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง

๓.๓ ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง

๓.๔

เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)มีเนื้อหาว่าด้วยมงคล ๓๘ ประการ อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสูตรต้นตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ

คำว่า “ม ง ค ล ” ห ม า ย ถึง เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า และ “สูตร” หมายถึง คำสอน ใน พระ พุ ท ธ ศา ส นา ม ง ค ล ส ู ต ร จึง หมายความว่า พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญก้าวหน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖)ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร การปกครอง การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์ พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร บทควา ม ส า ร ค ดี นิ ย า ย ร ี อ ง ส ั้น และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์ เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นโดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี” ซึ่ง มี อ ยู่ ใน พระ ไ ต ร ปิ ฎ ก มา แ ป ล แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง

ห้องจำง่าย โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉบัง ๑๖ และ อินทริวิเชียรฉันท ๑๑ แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยข้อความเดียวกันว่า “ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ ไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระ ได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เชตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนทฟังว่า มีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ ที่มีลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาทูลถาม พระพุทธองค์จึงตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนทอีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์บทประพันธ์เรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ และประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง

ทักษะะการนำเสนอ จากการนำเสนอบทวิเคราะห์ที่ตนเองได้รับผิดชอบให้เพื่อนในห้องเรียนเกิดความเข้าใจ

ทักษะะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๓ นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๔ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๑ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๑ ในหน้า ๑๖๓) เป็นเวลา ๗ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๒ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๒ ในหน้า ๑๖๓) เป็นเวลา ๗ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๒ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๓ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๓ ในหน้า ๑๖๓) เป็นเวลา ๗ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๓ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๐. นักเรียนกลุ่มที่ ๔ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๔ ในหน้า ๑๖๓) เป็นเวลา ๗ นาที

๑๑. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๔ ได้นำเสนอไป

๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๓. นักเรียนกลุ่มที่ ๕ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๕ ในหน้า ๑๖๔) เป็นเวลา ๗ นาที

๑๔. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๕ ได้นำเสนอไป

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๖. นักเรียนกลุ่มที่ ๖ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๖ ในหน้า ๑๖๔) เป็นเวลา ๓ นาที

๑๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๖ ได้นำเสนอไป

๑๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๓ นาที)

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ในแต่ละพระคาถา

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point เพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	
๑. อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ
๒. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง	สังเกต
๓. ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ
๔. เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต	สังเกต

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ
(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)

พ.ศ.....

[illegible]

• **ลงชื่อ**.....

ឡានឡើងក្នុងស្រះស្រាបៀរ។ ឡានឡើងក្នុងស្រះស្រាបៀរ។

[illegible]

ลงชื่อ

รองผู้อำนวยการกองการคลังและบริหาร

คำ ๑ ชื่อ แ จ ง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง				
๓	ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง				
๔	เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	= ๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	= ๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	= ๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	= ๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

เกณฑ์การประเมิน
(ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

ระดับคุณภาพ

๓ ระดับคุณภาพ ดี

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
(น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ปีที่ ๔
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์ (๒)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๕		เ ว ล ะ

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจ และ แสดง ความคิด เห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑

วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓

วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ คือ เป็นวรรณคดีคำสอน ผลงานพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ทรงนำมาเรียบเรียงเป็นคาถา ๑๐ คาถา เรียงลำดับจากมงคลที่ ๑ ไปจนถึงมงคลที่ ๓๘ เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ถอดคำประพันธ์ และสรุปเนื้อหาของเรื่อง จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีมากขึ้น และสามารถสรุปความรู้ ข้อคิดจากวรรณคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์(๒)แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง

๓.๓ ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง

๓.๔

เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)มีเนื้อหาว่าด้วยมงคล ๓๘ ประการ อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสูตรต้นตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ

คำว่า “มงคล” หมายถึง เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า และ “สูตร” หมายถึง คำสอนในพระพุทธศาสนา มงคลสูตร จึงหมายความว่า พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญก้าวหน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว(รัชกาลที่ ๖)ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร การปกครอง การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์ พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร บทความ สารคดี นิยาย ersonal เรื่องสั้น และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์ เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

มงคลสูตรคำฉันท์เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นโดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี” ซึ่ง มี อยู่ใน พระไตรปิฎก มา แปล แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง ท่องจำง่าย โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉบัง ๑๖ และอินทริชเรณู ๑๑ แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยข้อความเดียวกันว่า “ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เขตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนทฟังว่า มีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ที่มีลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาทูลถาม พระพุทธองค์จึงตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนทอีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ที่ ก ข ะ ก า ร อ ำ น โดยนักเรียนอ่านเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ที่ ก ข ะ ก า ร คิ ด วิ เ ค ร ำ ะ ห์ จากการวิเคราะห์บทประพันธ์เรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ และประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง

ที่ ก ข ะ ก า ร น ำ เ ส น อ จากการนำเสนอบทวิเคราะห์ที่ตนเองได้รับผิดชอบให้เพื่อนในห้องเรียนเกิดความเข้าใจ

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๓ นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๒ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๓ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๗ ในหน้า ๑๖๔) เป็นเวลา ๗ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๓ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๘ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๘ ในหน้า ๑๖๔) เป็นเวลา ๓ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๘ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๙ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๙ ในหน้า ๑๖๕) เป็นเวลา ๓ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๙ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๐. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๑๐ ในหน้า ๑๖๕) เป็นเวลา ๓ นาที

๑๑. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ ได้นำเสนอไป

๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมบทที่ ๑๑ ในหน้า ๑๖๕ โดยใช้สื่อ Power Point อธิบายประกอบเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ในแต่ละพระคาถา

๒. นักเรียนแต่ละคนแยกมงคลสูตรทั้ง ๓๘ ข้อ เป็นหมวดหมู่ที่กระทำทางกาย วาจา และใจ ซึ่งจะทำในรูปแบบใดก็ได้ (Mind Mapping, เขียนแยกเป็นหัวข้อ, ทำตารางแยกหมวดหมู่ เป็นต้น)ลงในกระดาษ A4 ทำเป็นบ้าน

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point เพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. อธิบายคำศัพท์	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม/ตรวจผลงานกา	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้/แบบประเมินการถอด	ตอบได้ถูกต้องมาก

พท์ยากในเรื่อง มงคลสูตร คำฉันท์ได้ ถูกต้อง	รถอดคำประพันธ์	คำประพันธ์ตามเกณฑ์ Scoring Rubrics	ว่าร้อยละ ๓๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้ง หมด
๒. ตอบคำถาม เกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตร คำฉันท์ ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๓๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้ง หมด
๓. ถอดความ คำประพันธ์ ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม/ตรวจผลงานการถอดคำประพันธ์	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้/แบบประเมินการถอดคำประพันธ์ตามเกณฑ์ Scoring Rubrics	ตอบได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๓๐ ขึ้นไปของ นักเรียนทั้ง หมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ
(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ..
.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..ลงชื่อ...

(นางจิระภา ขาไกรยะ)
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

[illegible]

คำ ๑ ชี้ แ จ ๖

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง				

กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจฉัยวรรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

..... พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน ๒		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง มงคลแห่งชีวิต	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ครูผู้สอน		นางสาวพรนภา แก้วอรุณ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘	เล ว ล ำ	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจ และ แสดง ความคิด เห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑

วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓

วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มงคลสูตรคำฉันท์ คือ เป็นวรรณคดีคำสอน ผลงานพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมมงคล ๓๘ ประการ ทรงนำมาเรียบเรียงเป็นคาถา ๑๐ คาถา เรียงลำดับจากมงคลที่ ๑ ไปจนถึงมงคลที่ ๓๘ เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ถอดคำประพันธ์ และสรุปเนื้อหาของเรื่อง จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีมากขึ้น และสามารถสรุปความรู้ ข้อคิดจากวรรณคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง ถอดความมงคลสูตรคำฉันท์
แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง

๓.๓ ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง

๓.๔

เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์

ความเป็นมา

ม ง ค ล สู ต ร คํ า จั น ท์
เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) มีเนื้อหาดำด้วยมงคล ๓๘ ประการ อันเป็นพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ

คํ า ว า “ม ง ค ล ” ห ม า ย ถึ ง
เหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าหรือทางก้าวหน้า และ “สูตร” หมายถึง
คำสอน ใน พระ พุ ท ธ ศา ส น า ม ง ค ล สู ต ร จึ ง ห ม า ย ค ว า ม ว า
พระธรรมหรือคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จะนำมาซึ่งความสุขและความเจริญ
ก้าวหน้า มีทั้งสิ้น ๓๘ ประการ ได้แก่

ประวัติผู้แต่ง

ม ง ค ล สู ต ร คํ า จั น ท์
เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งด้านการทหาร การปกครอง
การต่างประเทศ และโดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์
พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์งานประพันธ์หลายประเภท เช่น บทละคร
บทกวี นวนิยาย เรื่องสั้น
และทรงใช้งานพระราชนิพนธ์เป็นสื่อเพื่อแสดงแนวพระราชดำริในเรื่องต่างๆ

บทประพันธ์หลายเรื่องของพระองค์ได้รับการยกย่องจากวรรณคดี
สโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีหรือเป็นหนังสือที่แต่งดี อาทิ หัวใจนักรบ
เป็นยอดบทละครพูดร้อยแก้ว มัทนะพาธา เป็นยอดของบทละครพูดคำฉันท์
 เป็นต้น

ลักษณะคำประพันธ์

ม ง ค ล สู ต ร คํ า จั น ท์
เป็นวรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ขึ้น

โดยทรงนำคาถาภาษาบาลีที่เป็น “ภาษาบาลี” ซึ่งมีอยู่ในพระไตรปิฎกมาแปล แล้วทรงแต่งเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองที่มีสัมผัสคล้องจอง ท่องจำง่าย โดยทรงใช้คำประพันธ์ ๒ ประเภท คือกาพย์ฉบัง ๑๖ และ อินทริวิเชียรฉันท ๑๑ แทรกคาถาบาลี และทรงลงท้ายบทประพันธ์ทุกบทด้วยข้อความเดียวกันว่า “ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”

เรื่องย่อ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงมงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ ไว้ในมงคลสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรสำคัญบทหนึ่งในพระพุทธศาสนา มงคลสูตรปรากฏในพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย หมวดขุททกปาฐะ พระอานนทเถระได้กล่าวถึงที่มาของมงคลสูตรว่า ท่านได้ฟังมาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า ณ เชตวันวิหาร กรุงสาวัตถี มงคลสูตรนี้เกิดขึ้นด้วยอำนาจคำถาม คือ พระพุทธเจ้าทรงเล่าให้พระอานนทฟังว่า มีเทวดาเข้ามาทูลถามพระองค์เรื่องมงคล เพราะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้นทั้งในหมู่เทวดาและมนุษย์ ที่มีลัทธิเรื่องมงคลแตกต่างกันเป็นเวลานานถึง ๑๒ ปี ท้าวสักกเทวราชจึงทรงมอบหมายให้ตนมาทูลถาม พระพุทธองค์จึงตรัสตอบเรื่องมงคล ๓๘ ประการ ต่อจากราตรีนั้นพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงเรื่องมงคลนี้แก่พระอานนทอีกครั้งหนึ่ง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์บทประพันธ์เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ และประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง

ทักษะการนำเสนอ โดยการนำเสนอจากการนำเสนอบทวิเคราะห์ที่ตนเองได้รับผิดชอบให้เพื่อนในห้องเรียนเกิดความเข้าใจ

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๓ นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนที่แล้ว

ขั้นสอน (๔๔ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๑ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๑ ในหน้า ๑๖๓) เวลาไม่เกิน ๓ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๒ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๒ ในหน้า ๑๖๓) เวลาไม่เกิน ๓ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๒ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๓ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๓ ในหน้า ๑๖๓) เวลาไม่เกิน ๓ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๓ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๐. นักเรียนกลุ่มที่ ๔ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๔ ในหน้า ๑๖๓) เวลาไม่เกิน ๓ นาที

๑๑. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๔ ได้นำเสนอไป

๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๓. นักเรียนกลุ่มที่ ๕ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๕ ในหน้า ๑๖๔) เวลาไม่เกิน ๓ นาที

๑๔. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๕ ได้นำเสนอไป

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๖. นักเรียนกลุ่มที่ ๖ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๖ ในหน้า ๑๖๔) เวลาไม่เกิน ๗ นาที

๑๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๖ ได้นำเสนอไป

๑๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๖. นักเรียนกลุ่มที่ ๗ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๗ ในหน้า ๑๖๔) เวลาไม่เกิน ๗ นาที

๑๗. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๗ ได้นำเสนอไป

๑๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๙. นักเรียนกลุ่มที่ ๘ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๘ ในหน้า ๑๖๔) เวลาไม่เกิน ๗ นาที

๒๐. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๘ ได้นำเสนอไป

๒๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๒๒. นักเรียนกลุ่มที่ ๙ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๙ ในหน้า ๑๖๕) เวลาไม่เกิน ๗ นาที

๒๓. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๙ ได้นำเสนอไป

๒๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๒๕. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ นำเสนองานกลุ่มในบทประพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย (บทที่ ๑๐ ในหน้า ๑๖๕) เวลาไม่เกิน ๗ นาที

๒๖. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ ได้นำเสนอไป

๒๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๒๘. ครูและนักเรียนร่วมกันถอดความจากบทที่ ๑๑ ในหน้า ๑๖๕ โดยใช้สื่อ Power Point อธิบายประกอบเพิ่มเติม

ขั้นสรุป (๓ นาที)

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง
มงคลสูตรคำฉันท์ในแต่ละพระคาถา

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point เพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	
๑. อธิบายคำศัพท์ยากในเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ
๒. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ได้ถูกต้อง	สังเกต
๓. ถอดความคำประพันธ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการ
๔. เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต	สังเกต

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ ด้านการวางแผน

ด้านพฤติกรรมครู

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๗). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....

(นายประภาส ศรีทอง)
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

คำ ำ ชี แ จ ง

□

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก	= ๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี	= ๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง	= ๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง	= ๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๓ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๒ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๘ คะแนน

ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน
----------	-------------------------------------

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

..... พ.ศ.

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำ ำ ชี้ แ จ ง

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจฉัยวรรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน
(ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

ระดับคุณภาพ

๓ ระดับคุณภาพ ดี

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
(น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ
 (นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)
 วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ปีที่ ๔
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	เรื่อง ความเป็นมาของมหาเวสสันดรชาดก	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘		เ ว ล า

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์โดยสมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง ความเป็นมาของมหาเวสสันดรแล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑

บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๒ จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

๓.๓

เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

ความเป็นมาของมหาเวสสันดรชาดก

๑. เป็นพุทธวจนะที่พระพุทธเจ้าเทศนาแก่พระภิกษุ ณ นิโครธารามมหาวิหาร

๒. มาจากพระบาลีสูตร ความเชื่อที่ว่าผู้ได้ฟังเทศมหาชาติพระคาถาพันจบ จบในวันเดียวจะได้พบพระศรีอาริยมะตไตรย ผู้จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าองค์ต่อไป

๓. การเทศน์มหาชาติ ซึ่งผู้เทศน์จะใส่ทำนองที่ไพเราะ ใส่อารมณ์ น่าเสียง ทั้งบทโศก บทสนุกสนาน ได้แก่

๓.๑) มหาชาติภาคกลาง แต่งเป็นร้อยยาว นิยมเรียกว่า มหาชาติคางลอน มีการใช้คำที่ไพเราะ อลังการ มีการพรรณนาที่พิสดาร (เนื้อหาที่ได้เรียนในหนังสือคือมหาชาติภาคกลาง)

๓.๒) มหาชาติภาคเหนือ สำนวนที่น่าสนใจ ได้แก่ มหาชาติสำนวนสร้อยสังกร แต่งเป็นร้อยยาว มีคำคล้องจองสัมผัสกัน เน้นใช้คำง่าย ๆ แต่มีการเล่นคำซ้ำที่ต้นวรรค

๓.๓) มหาชาติภาคอีสาน จะมีการเทศน์มหาชาติ เทศน์มาลัยหมื่น มาลัยแสน มีงานบุญสำคัญ เรียกว่า บุญผะเหวด หรือบุญพระเวส นิยมทำกันหลังออกพรรษาแล้ว หรือมักนิยมทำในเดือน ๔ หรือ เดือน ๑๐ ซึ่ง เป็น เทศ ก า ล ส า ร ท ส่วนการแต่งมหาชาติภาคอีสานก็คล้ายกับภาคเหนือคือใช้คำง่าย ๆ ไม่เน้นพรรณนาพิสดาร

๓.๔) มหาชาติภาคใต้ มีสำนวนที่น่าสนใจ เช่น พระมหาชาดก ฉบับวัดมัทธนิมาวาสโดยแต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ และมาลินีฉันท์ ๑๕ เน้นการพรรณนาความมากกว่าภาคเหนือและภาคอีสาน แต่ก็น้อยกว่าภาคกลาง โดยเน้นลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น

ซึ่งเรื่องมหาชาติมีที่มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่อยากทำความเคารพ ให้ลดมานทิตีที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝน โบกขรพรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส

พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้นในเรื่องพระเวสสันดรนั้นเอง พระพุทธเจ้าจึงทรงเล่าเรื่องมหาเวสสันดรชาดกให้พระประยูรญาติฟัง

ประวัติผู้แต่ง

๑. **สำนักวัดถถนน** - กัณฑ์ทานกัณฑ์ไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้แต่งเป็นใครทราบเพียง เป็นภิกษุที่อยู่วัดถถนน เขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง

๒. **สำนักวัดสังข์กระจาย** - กัณฑ์ชูชก
สมเด็จพระเจ้าบรมเธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่า คือพระเทพมุนี (ด่าง) แต่ประวัติไม่เป็นที่ทราบกันมากนัก

๓. **พระเทพโมลี (กลั่น)** - กัณฑ์มหาพน
ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการตรวจชำระรายยาวในสมัยรัชกาลที่ ๕ ว่าเป็นสำนวนดีเยี่ยม ไพเราะเป็นเลิศ หาที่ติไม่ได้

๔. **เจ้าพระยาพระคลัง (หน)** - กัณฑ์กุมารและกัณฑ์มัทรี
สำนวนรายยาวของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) มีความโดดเด่นในด้านวรรณศิลป์มาก และกัณฑ์มัทรีเป็นกัณฑ์ที่มีความไพเราะในเชิงโวหาร ใช้ภาษากินใจ ทำให้สะท้อนอารมณ์ และยังมีการใช้อุปมาโวหาร ทำให้เกิดภาพพจน์ชัดเจน

ลักษณะคำประพันธ์

นิยมแต่งด้วยรายยาว เพราะเหมาะกับการเทศน์
รายยาวเป็นการเรียบเรียงถ้อยคำให้คล้องจองกันเป็นวรรคๆ ในวรรคหนึ่งๆ จะมีคำตั้งแต่ ๖ คำขึ้นไป จนถึงประมาณ ๑๕ คำ บ้างก็เฉพาะสัมผัสระหว่างวรรค คือคำสุดท้ายของวรรคหน้าจะส่งสัมผัสไปยังวรรคหลัง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ที่ ก ช ะ ก า ร อ า น
โดยนักเรียนอ่านเรื่องมหาเวสสันดรจากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรและประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม

- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนทำกิจกรรมปรบมือตามคำสั่งของครูเพื่อเตรียมความพร้อม

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนมากกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น
ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๖ ครั้ง

- ต้องปรบมือให้มีจำนวนน้อยกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น
ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๔ ครั้ง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนอ่านที่มาของเรื่องมหาเวสสันดรหน้า ๑๓๓-๑๓๔(เวลา ๕ นาที)
๒. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
 - มหาเวสสันดร หมายถึงอะไร
 - มหาเวสสันดร ปรากฏอยู่ที่ไหน
 - ความเป็นมาของมหาเวสสันดรเกิดจากสาเหตุใด
๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมาของเรื่องมหาเวสสันดร โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
๔. ครูสอบถามนักเรียนว่าใครเป็นผู้ประพันธ์เรื่อง มหาเวสสันดร
๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ประพันธ์เรื่อง มหาเวสสันดร
๖. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ของเรื่อง มหาเวสสันดร
๗. ครูอธิบายลักษณะคำประพันธ์ในเรื่อง มหาเวสสันดร โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดร
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน แล้วจับสลากเลือกกันหัวข้อของเรื่อง มหาเวสสันดร กลุ่มละ ๑ กันท์เพื่อนำเสนอในคาบเรียนต่อไป

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒.จับใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

ด้านพฤติกรรมครู

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา

แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..

.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..ลงชื่อ...

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ลงชื่อ

(นายประภาส ศรีทอง)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

คํ ๑ ชี้ แ จ ง
☐

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	บอกที่มาและลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ได้ถูกต้อง				
๒	จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง				
๓	เห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนและปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก = ๔ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
 ดี = ๓ การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐

ปานกลาง= ๒
ปรับปรุง =

การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐

๑ การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๐ - ๑๒ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๗ - ๙ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๔ - ๖ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๓ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำ ๑ ปี แ จ ๙

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจฉัยรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓
ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน
๑๐๐)

ระดับคุณภาพ

๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ -

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๔
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง มหาเวสสันดร (๑)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๔		เ ว ล ะ

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจ และ แสดง ความ คิด เห็น
วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น
ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็น ชาดก ที่ มีความ สำคัญ เพราะ เป็น เรื่องราว ของ พระ โพธิสัตว์ โดย สมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งไตร่ศร่าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำ เป็น ต้ อ ง ร้ อ ก ำ สั พ ท์ ที่ ป ร า ก ฎ อ ยู่ ใน เรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องมหาเวสสันดร(๑) แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓

เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

เรื่องย่อ

ปฐมเหตุ

มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่ยอมทำความเคารพ ให้ลดมานทิตูที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น จึงแสดงธรรมเรื่องพระเวสสันดร จำนวน ๑๓ กัณฑ์

กัณฑ์ที่ ๑ ทศพร

กล่าวถึงการอภิเษกของพระเจ้ากรุงสญชัยแห่งแคว้นสิพีกับพระนางผุสดี พระธิดาพระเจ้ากรุงมัทธา ซึ่งในอดีตชาติเคยบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นมเหสีพระพรหมเมือ อ จู ตี จ า ก ส ว ร ร ค์ ไ ต่ หู ล ข อ พ ร 10 ประการและได้เป็นพุทธมารดาสมปรารถนา

กัณฑ์ที่ ๒ หิมพานต์

กล่าวถึงการประสูติของ “พระเวสสันดร” พระราชโอรสของพระนางผุสดีกับพระเจ้ากรุงสญชัยโดยวันเดียวกันนั้นช้างเผือกชื่อ “ปัจฉิมนาคเณร” ได้ถือกำเนิดที่โรงช้างต้น พระเวสสันดรได้อภิเษกสมรสกับพระนางมัทรีและมีพระราชโอรสนาม “ชาลี” กับพระธิดานาม “กัณหา” และมี ๘ พราหมณ์คน จากเมืองกลิงครัฐ มาทูลขอช้างปัจฉิมนาค และพระเวสสันดรทรงโปรดยกให้เป็นเหตุให้พระเวสสันดรถูกขับออกจากวัง

กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

พระเจ้ากรุงสญชัยจำต้องเนรเทศพระราชโอรสด้วยเสียพระทัยนักพระนางผุสดี ทูลขอ อ ภ ย โ ท ษ ก็ มี เป็น ผล สำ เร็จ พระเวสสันดรทูลลาพระมารดาพระบิดาและขอบริจาคทานให้พินีสัตตสดกมหาทาน คือ ช้าง ม้า โค นม รถม้า ทาสและทาสี อย่างละ ๓๐๐ บริจาคให้คนทั่วไป

กัณฑ์ที่ ๔ วนประเวศน์

กล่าวถึงการเดินทางของพระเวสสันดรไปยังเขาวงกต ซึ่งมีพระนางมัทรีและชาลีกัณหาอันเป็นพระโอรสและพระธิดาตามเสด็จไปด้วย ได้พบกับเจ้าเมือ ง เจ ต ร า ษ ฏ ร

มอบให้พรานเจตบุตรเป็นผู้ดูแลมิให้ใครเดินทางไปรบกวนพระเวสสันดรที่เขาวงกต

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กล่าวถึงชุชกพราหมณ์ชราชาวเมืองกลิงคราษฏร์ มีภรรยาสาวชื่อนางอมิตตดา ซึ่งปรนนิบัติชุชกอย่างดี พราหมณ์หนุ่มจึงพาภรรยาที่ไปปรนนิบัติต่อตนเช่นนั้นเลย นางพราหมณ์เหล่านั้นโกรธแค้นจึงมารุมต่อนางอมิตตดาอย่างรุนแรง ด้วยเทวดาได้เจื่อนางจึงบังคับให้ชุชกไปขอสองกุมารจากพระเวสสันดรมารับใช้นาง ชุชกจำใจทำตามเดินทางไปเขตเขาคันธมาทน์ใช้เพทุบายหลอกพรานเจตบุตรว่าเป็นบุตรมาเชิญพระเวสสันดรกลับแต่วันสี่พีเจตบุตรหลงเชื่อจึงบอกทางไปเขาวงกตให้

กัณฑ์ที่ ๖ จุลพน

พรานเจตบุตรหลงกลชุชกที่อ้างว่าลัดพริกกลังงาเป็นพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงสญชัยจะนำไปถวายพระเวสสันดร พระเจตบุตรจึงต้อนรับเลี้ยงดุชุชกเป็นอย่างดี และยังพาไปถึงต้นทางที่เป็นอาศรมฤาษี

กัณฑ์ที่ ๗ มหาพน

กล่าวถึงชุชกเมื่อเดินทางไปถึงอาศรมพระอัจจุตฤาษีก็ได้ใช้เพทุบายลวงว่าจะมาสนทนารักรวมกับพระเวสสันดร พระอัจจุตฤาษีหลงเชื่อจึงต้อนรับเลี้ยงดุอย่างดีแล้วแนะทางไปเขาวงกตให้อย่างละเอียด เมื่อไปถึงเป็นเวลาพลบค่ำเผ่าชุชกก็ชวนตัวบนชะง่อนเขาด้วยคิดว่าต้องรอรุ่งเช้าให้พระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ เพราะนางคงไม่ยอมยกลูกให้ใครแน่

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

เป็นกัณฑ์ที่พระเวสสันดรทรงให้ทาสสองโอรสแก่เผ่าชุชก พระนางมัทรีฝันร้ายเหมือนบอกเหตุแห่งการพลัดพรากรุ่งเช้าเมื่อพระนางมัทรีเข้าป่าหาอาหารแล้ว ชุชกจึงเข้าเฝ้าทูลขอสองกุมาร สองกุมารลงไปชวนตัวอยู่ที่สระ พระเวสสันดรจึงเสด็จติดตามหาสองกุมารแล้วมอบให้แก่ชุชก

กัณฑ์ที่ ๙ มัทรี

กล่าวถึงพระนางมัทรีออกจากพระอาศรมไปหาผลไม้ในป่า พระทัยหวาดหวั่นด้วยประหวัตรถึงสองกุมาร ผลไม้ก็หาได้ยากจนพลบค่ำกำลังจะกลับอาศรม เทวดาก็จำแลงเป็นสัตว์ร้ายขวางอยู่พระนางมัทรีต้องวิงวอนอย่างอ่อนโยนอยู่นานจึงผ่านมาได้

เมื่อกลับถึงอาศรมพระเวสสันดรก็ได้แจ้งความจริงโดยทันทีด้วยเกรงว่านางจะโศกเศร้าจนไม่อาจทนทานได้ จึงกล่าวเสริมด้วยโวหารแสดงความหึงหวงพระนางมัทรีน้อยพระทัยออกเที่ยวแสวงหาสองกุมารตลอดคืนจนสลบไป พระเวสสันดรแก้ไขให้ฟื้นขึ้นแล้วตรัสบอกความจริงพระนางมัทรีจึงทรงอนุโมทนา

กัณฑ์ที่ ๑๐ สักกบรรพ

กล่าวถึงพระอินทร์เมื่อทรงทราบถึงบุตรหลานนี้เกรงว่าจะมีผู้อื่นมาขอพระนางมัทรีจึงแปลงองค์เป็นพราหมณ์มาทูลขอเสียก่อน เมื่อพระเวสสันดรป ระ ท า น ให้พระอินทร์ทรงอนุโมทนาแล้วถวายพระนางคืนพระเวสสันดร จากนั้นจึงแสดงองค์ให้ปรากฏและให้พรพระเวสสันดร ๘ ประการ

กัณฑ์ที่ ๑๑ มหาราช

กล่าวถึงเมื่อชุกพาสองกุมารหลงทางมาสู่หน้าพระลานกลางเมืองสีพี พระเจ้ากรุงสญชัยทอดพระเนตรเห็นเข้าเมื่อทรงทราบเรื่องก็ได้ทรงไถ่สองกุมารคืนตามพระเวสสันดรกำหนดค่าไว้ พระขालีได้มีโอกาสชี้แจงเหตุการณ์บำเพ็ญความดีของพระเวสสันดรต่อหน้า ห มู่ อ๋ า ม มา ต ยั ทั ง ห ล า ย พระเจ้ากรุงสญชัยจึงเตรียมไพร่พลเสด็จไปรับพระเวสสันดรกลับเมืองพอดีกับที่พราหมณ์ ๘ คนจากเมืองกลิงคราษฎร์นำช้างปัจจัยนาเคนทร์มาคืน พระเจ้ากรุงสญชัยจึงทรงให้จัดขบวนแต่งกองเกียรติยศยกออ ก น ค ร ไป รับ พระ เว ส ส น ด ร กลับสู่เวียงวังด้วยทรงคิดถึงราชบุตรและสำนักผดิดแล้ว

กัณฑ์ที่ ๑๒ ฉกษัตริย์ (น้อ-กะ-สัด หรือ นอ-กะ-สัด)

พระเจ้ากรุงสญชัยใช้เวลา ๑ เดือน กับ ๒๓ วัน จึงเดินทางถึงเขาวงกตเสีย ง โ ห่ ร ี อ ง ข อ ง ท ห า ร ทั ง ๔ เ หล่ า ทำให้พระเวสสันดรทรงคิดว่าเป็นข้าศึกมาโจมตีนครสีพี จึงชวนพระนางมัทรีขึ้นไปแอบดูที่ยอดเขา พระนางมัทรีทรงมองเห็นกองทัพพระราชบิดาจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อทั้ง ๒ กษัตริย์ได้พบกันทรงกันแสงสุดประมาธรวมทั้งทหารเหล่าทัพทำให้ป่าใหญ่สนั่นครั่นครื้น พระอินทร์จึงได้ทรงบันดาลให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมาประพรมกษัตริย์ให้หายเศร้าโศกและฟื้นฟูพระองค์

กัณฑ์ที่ ๑๓ นครกัณฑ์

กษัตริย์กลับคืนสู่พระนคร พระเวสสันดรทรงลาผนวชพร้อมพระนางมัทรีเมื่อเสด็จถึงนครสีพีจึงรับสั่งให้ชาวเมืองปล่อยสัตว์ที่กักขังครั่นยามราตรนี้ พระเวสสันดรทรงปริวิตกว่ารุ่งเช้าประชาชนจะแตกตื่นมารับบริจาคทาน พระองค์จะประทานสิ่งใดให้แก่ประชาชน ท้าวโกสีห์ได้ทราบจึงบันดาลให้มีฝนแก้ว ๗ ประการ

ตกลงมาในนครสี่พิสู่งถึงหน้าแข้ง
พระเวสสันดรจึงประกาศให้ประชาชนมาขนเอาไปตามปรารถนา
ที่ เหลือ ให้ ขน เข้า พระ ค ล ้ง ห ล ว ง
ต่อมาพระเวสสันดรก็ทรงครองราชอยู่ในทศพิธราชธรรม
และยังคงทรงบริจาทาน จน พระชนมายุ ได้ ๑๒๐
พรรษาจึงสวรรคตแล้วไปปรากฏอุบัติเป็นท้าวสันดูลิตเทพบุตร
บนสวรรค์ชั้นดุสิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่องมหาเวสสันดร
จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔
ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรและประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณาารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนบทวิเคราะห์เรื่อง
มหาเวสสันดรและทบทวนประวัติของผู้ประพันธ์

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๑นำเสนอผลงานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา
วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ
รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point
ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๒นำเสนอผลงานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๒ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา
วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๒ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ
รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point
ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๓นำเสนอผลงานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๓ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๓ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..
.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....ลงชื่อ.....

.....
(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....
(นายประภาส ศรีทอง)

คำ **า** **ชี้** **แ** **จ** **ง**

☐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายเนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

ดีมาก =	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี =	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง =	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง =	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำ ๑ ปี แ จ ๙

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวินิจฉัยรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐

	คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา ๑ จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๔
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง มหาเวสสันดร (๒)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน		นางสาวพรนภา แก้วอรุณ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๔	เ ว ล ะ	

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจ และ แสดง ความ คิด เห็น
วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น
ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็น ชาดก ที่ มีความ สำคัญ เพราะ เป็น เรื่องราว ของ พระ โพธิสัตว์ โดย สมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็น ต้อง รู้ ค่ำ ศัพท์ ที่ ป ร า ก ฎ อยู่ใน เรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องมหาเวสสันดร(๒) แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓

เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

เรื่องย่อ

ปฐมเหตุ

มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่ยอมทำความเคารพ ให้ลดมานทิจิที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝน โบกขรพรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมีฝน โบกขรพรรษเกิดขึ้น จึงแสดงธรรมเรื่องพระเวสสันดร จำนวน ๑๓ กัณฑ์

กัณฑ์ที่ ๑ ทศพร

กล่าวถึงการอภิเษกของพระเจ้ากรุงสญชัยแห่งแคว้นสิฬิกับพระนางผุสดี พระธิดาพระเจ้ากรุงมัทธา ซึ่งในอดีตชาติเคยบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นมเหสีพระพรหมเมโห จูติ จา ก ส ว ร ร ค์ ไ ต์ หู ล ข อ พ ร 10 ประการและได้เป็นพุทธมารดาสมปรารถนา

กัณฑ์ที่ ๒ หิมพานต์

กล่าวถึงการประสูติของ “พระเวสสันดร” พระราชโอรสของพระนางผุสดีกับพระเจ้ากรุงสญชัยโดยวันเดียวกันนั้นช้างเผือกชื่อ “ปัจฉิมนาคเณร” ได้ถือกำเนิดที่โรงช้างต้น พระเวสสันดรได้อภิเษกสมรสกับพระนางมัทรีและมีพระราชโอรสนาม “ชาลี” กับพระธิดานาม “กัณหา” และมี ๘ พราหมณ์คน จากเมืองกลิงครัฐ มาทูลขอช้างปัจฉิมนาค และพระเวสสันดรทรงโปรดยกให้เป็นเหตุให้พระเวสสันดรถูกขับออกจากวัง

กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

พระเจ้ากรุงสญชัยจำต้องเนรเทศพระราชโอรสด้วยเสียพระทัยนักพระนางผุสดี ทูลขออภัยโทษ ก็มิเป็นผลสำเร็จ พระเวสสันดรทูลลาพระมารดาพระบิดาและขอบริจาคทานให้พินีสัตตสดกมหาทาน คือ ช้าง ม้า โค นม รถม้า ทาส และทาสี อย่างละ ๓๐๐ บริจาคให้คนทั่วไป

กัณฑ์ที่ ๔ วนประเวศน์

กล่าวถึงการเดินทางของพระเวสสันดรไปยังเขาวงกต ซึ่งมีพระนางมัทรีและชาลีกัณหาอันเป็นพระโอรสและพระธิดาตามเสด็จไปด้วย ได้พบกับเจ้าเมืองเจตราชู

มอบให้พรานเจตบุตรเป็นผู้ดูแลมิให้ใครเดินทางไปรบกวนพระเวสสันดรที่เขาวงกต

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กล่าวถึงชุชกพราหมณ์ชราชาวเมืองกลิงคราษฎร์ มีภรรยาสาวชื่อนางอมิตตดา ซึ่งปรนนิบัติชุชกอย่างดี พราหมณ์หนุ่มจึงพาภรรยาไปเที่ยวเล่นนอกบ้าน โดยนางพราหมณ์เหล่านั้นโกรธแค้นจึงมารุมต่อนางอมิตตดาอย่างรุนแรง ด้วยเทวดาได้เจื่อนางจึงบังคับให้ชุชกไปขอสองกุมารจากพระเวสสันดรมารับใช้นาง ชุชกจำใจทำตามเดินทางไปเขตเขาคันธมาทน์ใช้เพทุบายหลอกพรานเจตบุตรว่าเป็นบุตรมาเชิญพระเวสสันดรกลับแต่วันสี่พีเจตบุตรหลงเชื่อจึงบอกทางไปเขาวงกตให้

กัณฑ์ที่ ๖ จุลพน

พรานเจตบุตรหลงกลชุชกที่อ้างว่าลัดพริกกลังงาเป็นพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงสญชัยจะนำไปถวายพระเวสสันดร พระเจตบุตรจึงต้อนรับเลี้ยงดุชุชกเป็นอย่างดี และยังพาไปถึงต้นทางที่เป็นอาศรมฤาษี

กัณฑ์ที่ ๗ มหาพน

กล่าวถึงชุชกเมื่อเดินทางไปถึงอาศรมพระอัจจุตฤาษีก็ได้ใช้เพทุบายลวงว่าจะมาสนทนารับธรรมกับพระเวสสันดร พระอัจจุตฤาษีหลงเชื่อจึงต้อนรับเลี้ยงดุอย่างดีแล้วแนะทางไปเขาวงกตให้อย่างละเอียด เมื่อไปถึงเป็นเวลาพลบค่ำ เห็นชุชกก็ชวนตัวบนชะง่อนเขาด้วยคิดว่าต้องรอรุ่งเช้าให้พระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ เพราะนางคงไม่ยอมยกลูกให้ใครแน่

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

เป็นกัณฑ์ที่พระเวสสันดรทรงให้ท่านสองโอรสแก่แม่ชุชก พระนางมัทรีฝันร้ายเหมือนบอกเหตุแห่งการพลัดพรากรุ่งเช้าเมื่อพระนางมัทรีเข้าป่าหาอาหารแล้ว ชุชกจึงเข้าเฝ้าทูลขอสองกุมาร สองกุมารลงไปในชะง่อนตัวอยู่ที่สระ พระเวสสันดรจึงเสด็จติดตามหาสองกุมารแล้วมอบให้แก่ชุชก

กัณฑ์ที่ ๙ มัทรี

กล่าวถึงพระนางมัทรีออกจากพระอาศรมไปหาผลไม้ในป่า พระทัยหวาดหวั่นด้วยประหวัตรถึงสองกุมาร ผลไม้ก็หาได้ยากจนพลบค่ำกำลังจะกลับอาศรม เทวดาก็จำแลงเป็นสัตว์ร้ายขวางอยู่พระนางมัทรีต้องวิงวอนอย่างอ่อนโยนอยู่นานจึงผ่านมาได้

เมื่อกลับถึงอาศรมพระเวสสันดรก็ได้แจ้งความจริงโดยทันทีด้วยเกรงว่านางจะโศกเศร้าจนไม่อาจทนทานได้ จึงกล่าวเสริมด้วยโวหารแสดงความหึงหวงพระนางมัทรีน้อยพระทัยออกเที่ยวแสวงหาสองกุมารตลอดคืนจนสลบไป พระเวสสันดรแก้ไขให้ฟื้นขึ้นแล้วตรัสบอกความจริงพระนางมัทรีจึงทรงอนุโมทนา

กัณฑ์ที่ ๑๐ สักกบรรพ

กล่าวถึงพระอินทร์เมื่อทรงทราบถึงบุตรหลานนี้เกรงว่าจะมีผู้อื่นมาขอพระนางมัทรีจึงแปลงองค์เป็นพราหมณ์มาทูลขอเสียก่อน เมื่อพระเวสสันดรป ระ ท า น ให้พระอินทร์ทรงอนุโมทนาแล้วถวายพระนางคืนพระเวสสันดร จากนั้นจึงแสดงองค์ให้ปรากฏและให้พรพระเวสสันดร ๘ ประการ

กัณฑ์ที่ ๑๑ มหาราช

กล่าวถึงเมื่อชุกพาสองกุมารหลงทางมาสู่หน้าพระลานกลางเมืองสีพี พระเจ้ากรุงสญชัยทอดพระเนตรเห็นเข้าเมื่อทรงทราบเรื่องก็ได้ทรงไถ่สองกุมารคืนตามพระเวสสันดรกำหนดค่าไว้ พระขालีได้มีโอกาสดูแจ้งเหตุการณ์การบำเพ็ญความดีของพระเวสสันดรต่อหน้า ห มู่ อ๋ า ม มา ต ยั ทั ง ห ล า ย พระเจ้ากรุงสญชัยจึงเตรียมไพร่พลเสด็จไปรับพระเวสสันดรกลับเมืองพอดีกับที่พราหมณ์ ๘ คนจากเมืองกลิงคราษฎร์นำช้างปัจจัยนาเคนทร์มาคืน พระเจ้ากรุงสญชัยจึงทรงให้จัดขบวนแต่งกองเกียรติยศยกออกรับไปรับพระเวสสันดร กลับสู่เวียงวังด้วยทรงคิดถึงราชบุตรและสำนักผดิดแล้ว

กัณฑ์ที่ ๑๒ ฉกษัตริย์ (น้อ-กะ-สัด หรือ นอ-กะ-สัด)

พระเจ้ากรุงสญชัยใช้เวลา ๑ เดือน กับ ๒๓ วัน จึงเดินทางถึงเขาวงกตเสีย ง โ ห่ ร ี อ ง ข อ ง ท ห า ร ทั ง ๔ เ หล่ า ทำให้พระเวสสันดรทรงคิดว่าเป็นข้าศึกมาโจมตีนครสีพี จึงชวนพระนางมัทรีขึ้นไปแอบดูที่ยอดเขา พระนางมัทรีทรงมองเห็นกองทัพพระราชบิดาจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อทั้ง ๒ กษัตริย์ได้พบกันทรงกันแสงสุดประมาธรวมทั้งทหารเหล่าทัพทำให้ป่าใหญ่สนั่นครั่นครั่น พระอินทร์จึงได้ทรงบันดาลให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมาประพรมกษัตริย์ให้หายเศร้าโศกและฟื้นฟูพระองค์

กัณฑ์ที่ ๑๓ นครกัณฑ์

กษัตริย์กลับคืนสู่พระนคร พระเวสสันดรทรงลาผนวชพร้อมพระนางมัทรีเมื่อเสด็จถึงนครสีพีจึงรับสั่งให้ชาวเมืองปล่อยสัตว์ที่กักขังครั่นยามราตรนี้ พระเวสสันดรทรงปริวิตกว่ารุ่งเช้าประชาชนจะแตกตื่นมารับบริจาคทาน พระองค์จะประทานสิ่งใดให้แก่ประชาชน ท้าวโกสีห์ได้ทราบจึงบันดาลให้มีฝนแก้ว ๗ ประการ

ตกลงมาในนครสี่พิสูงถึงหน้าแข้ง
พระเวสสันดรจึงประกาศให้ประชาชนมาขนเอาไปตามปรารถนา
ที่เห ลือ ใ ห้ ข น เ ช้ า พ ระ ค ลั ง ห ล ว ง
ต่อมาพระเวสสันดรก็ทรงครองราชอยู่ในทศพิธราชธรรม
และยังคงทรงบริจาทาน จนพระชนมายุได้ ๑๒๐
พรรษาจึงสวรรคตแล้วไปปรากฏอุบัติเป็นท้าวสันดลิตเทพบุตร
บนสวรรค์ชั้นดุสิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง มหาเวสสันดร
จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔
ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดร
และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์
ที่ได้เรียนไปในคาบที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๔นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๔ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๔ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๕นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๕ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๕ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๖นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๖ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๖ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..

.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....ลงชื่อ.....

.....
(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....
(นายประภาส ศรีทอง)

คำ **า** **ชี้** **แ** **จ** **ง**

☐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายเนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

ดีมาก =	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี =	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง =	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง =	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

၁

பி

66

၁

٧

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวิจารณ์กรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

ระดับคุณภาพ

๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ -

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน

พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๔
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง มหาเวสสันดร (๓)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๔		เ ว ล ะ

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจ และ แสดง ความ คิด เห็น
วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น
ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็น ชาดก ที่ มีความ สำคัญ เพราะ เป็น เรื่องราว ของ พระ โพธิสัตว์ โดย สมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้ง โศกเศร้า และ สนุกสนาน จึง เป็น ที่ นิยม ของ พุทธศาสนิกชน ชาว ไทย ใน การ ฟัง เทศน์ มหาชาติ การ ที่ จะ เข้าใจ เนื้อหา ของ เรื่อง ได้ นั้น จำ เป็น ต้ อ ง รู้ ค่ำ ศัพท์ ที่ ป ร า ก ฎ อยู่ ใน เรื่อง เพื่อจะ เข้าใจ เนื้อหา ของ เรื่อง ได้ อย่าง ถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องมหาเวสสันดร(๓) แล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓

เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

เรื่องย่อ

ปฐมเหตุ

มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่ยากทำความเคารพ ให้ลดมานทิฐิที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น จึงแสดงธรรมเรื่องพระเวสสันดร จำนวน ๑๓ กัณฑ์

กัณฑ์ที่ ๑ ทศพร

กล่าวถึงการอภิเษกของพระเจ้ากรุงสญชัยแห่งแคว้นสิพีกับพระนางผุสดี พระธิดาพระเจ้ากรุงมัทธา ซึ่งในอดีตชาติเคยบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นมเหสีพระพรหมอินทร์ เมื่อจุติจากสวรรค์ได้ทูลขอพร 10 ประการและได้เป็นพุทธมารดาสมปรารถนา

กัณฑ์ที่ ๒ หิมพานต์

กล่าวถึงการประสูติของ “พระเวสสันดร” พระราชโอรสของพระนางผุสดีกับพระเจ้ากรุงสญชัยโดยวันเดียวกันนั้นช้างเผือกชื่อ “ปัจฉิมนาคเณร” ได้ถือกำเนิดที่โรงช้างต้น พระเวสสันดรได้อภิเษกสมรสกับพระนางมัทรีและมีพระราชโอรสนาม “ชาลี” กับพระธิดานาม “กัณหา” และมี ๘ พราหมณ์คน จากเมืองกลิงครัฐ มาทูลขอช้างปัจฉิมนาค และพระเวสสันดรทรงโปรดยกให้เป็นเหตุให้พระเวสสันดรถูกขับออกจากวัง

กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

พระเจ้ากรุงสญชัยจำต้องเนรเทศพระราชโอรสด้วยเสียพระทัยนักพระนางผุสดีทูลขออภัยโทษก็มีเป็นผลสำเร็จ พระเวสสันดรทูลลาพระมารดาพระบิดาและขอบริจาคทานให้พินีสัตตสดกมหาทาน คือ ช้าง ม้า โค นม รถม้า ทาส และทาสี อย่างละ ๓๐๐ บริจาคให้คนทั่วไป

กัณฑ์ที่ ๔ วนประเวศน์

กล่าวถึงการเดินทางของพระเวสสันดรไปยังเขาวงกต ซึ่งมีพระนางมัทรีและชาลีกัณหาอันเป็นพระโอรสและพระธิดาตามเสด็จไปด้วย ได้พบกับเจ้าเมืองเจตราชู

มอบให้พรานเจตบุตรเป็นผู้ดูแลมิให้ใครเดินทางไปรบกวนพระเวสสันดรที่เขาวงกต

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กล่าวถึงชุชกพราหมณ์ชราชาวเมืองกลิงคราษฏร์ มีภรรยาสาวชื่อนางอมิตตดา ซึ่งปรนนิบัติชุชกอย่างดี พราหมณ์หนุ่มจึงพาภรรยาที่ไปปรนนิบัติต่อตนเช่นนั้นเลย นางพราหมณ์เหล่านั้นโกรธแค้นจึงมารุมต่อนางอมิตตดาอย่างรุนแรง ด้วยเทวดาได้เจื่อนางจึงบังคับให้ชุชกไปขอสองกุมารจากพระเวสสันดรมารับใช้นาง ชุชกจำใจทำตามเดินทางไปเขตเขาคันธมาทน์ใช้เพทุบายหลอกพรานเจตบุตรว่าเป็นบุตรมาเชิญพระเวสสันดรกลับแต่วันสี่พีเจตบุตรหลงเชื่อจึงบอกทางไปเขาวงกตให้

กัณฑ์ที่ ๖ จุลพน

พรานเจตบุตรหลงกลชุชกที่อ้างว่าลัดพริกกลังงาเป็นพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงสญชัยจะนำไปถวายพระเวสสันดร พระเจตบุตรจึงต้อนรับเลี้ยงดุชุชกเป็นอย่างดี และยังพาไปถึงต้นทางที่เป็นอาศรมฤาษี

กัณฑ์ที่ ๗ มหาพน

กล่าวถึงชุชกเมื่อเดินทางไปถึงอาศรมพระอัจจุตฤาษีก็ได้ใช้เพทุบายลวงว่าจะมาสนทนารักรวมกับพระเวสสันดร พระอัจจุตฤาษีหลงเชื่อจึงต้อนรับเลี้ยงดุอย่างดีแล้วแนะทางไปเขาวงกตให้อย่างละเอียด เมื่อไปถึงเป็นเวลาพลบค่ำ เฒ่าชุชกก็ชวนตัวบนชะง่อนเขาด้วยคิดว่าต้องรอรุ่งเช้าให้พระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ เพราะนางคงไม่ยอมยกลูกให้ใครแน่

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

เป็นกัณฑ์ที่พระเวสสันดรทรงให้ทาสสองโอรสแก่เฒ่าชุชก พระนางมัทรีฝันร้ายเหมือนบอกเหตุแห่งการพลัดพรากรุ่งเช้าเมื่อพระนางมัทรีเข้าป่าหาอาหารแล้ว ชุชกจึงเข้าเฝ้าทูลขอสองกุมาร สองกุมารลงไปชวนตัวอยู่ที่สระ พระเวสสันดรจึงเสด็จติดตามหาสองกุมารแล้วมอบให้แก่ชุชก

กัณฑ์ที่ ๙ มัทรี

กล่าวถึงพระนางมัทรีออกจากพระอาศรมไปหาผลไม้ในป่า พระทัยหวาดหวั่นด้วยประหวัตรถึงสองกุมาร ผลไม้ก็หาได้ยากจนพลบค่ำกำลังจะกลับอาศรม เทวดาก็จำแลงเป็นสัตว์ร้ายขวางอยู่พระนางมัทรีต้องวิงวอนอย่างอ่อนโยนอยู่นานจึงผ่านมาได้ด้วย

เมื่อกลับถึงอาศรมพระเวสสันดรก็ได้แจ้งความจริงโดยทันทีด้วยเกรงว่านางจะโศกเศร้าจนไม่อาจทนทานได้ จึงกล่าวเสริมด้วยโวหารแสดงความหึงหวงพระนางมัทรีน้อยพระทัยออกเที่ยวแสวงหาสองกุมารตลอดคืนจนสลบไป พระเวสสันดรแก้ไขให้ฟื้นขึ้นแล้วตรัสบอกความจริงพระนางมัทรีจึงทรงอนุโมทนา

กัณฑ์ที่ ๑๐ สักกบรพ

กล่าวถึงพระอินทร์เมื่อทรงทราบถึงบุตรหลานนี้เกรงว่าจะมีผู้อื่นมาขอพระนางมัทรีจึงแปลงองค์เป็นพราหมณ์มาทูลขอเสียก่อน เมื่อพระเวสสันดรป ระ ท าน ใ ห้ พระอินทร์ทรงอนุโมทนาแล้วถวายพระนางคืนพระเวสสันดร จากนั้นจึงแสดงองค์ให้ปรากฏและให้พรพระเวสสันดร ๘ ประการ

กัณฑ์ที่ ๑๑ มหาราช

กล่าวถึงเมื่อชุกพาสองกุมารหลงทางมาสู่หน้าพระลานกลางเมืองสีพี พระเจ้ากรุงสญชัยทอดพระเนตรเห็นเข้าเมื่อทรงทราบเรื่องก็ได้ทรงไถ่สองกุมารคืนตามพระเวสสันดรกำหนดค่าไว้ พระขालีได้มีโอกาสดูแจ้งเหตุการณ์การบำเพ็ญความดีของพระเวสสันดรต่อหน้า ห มู่ อ ำ มา ต ย ์ ที่ ง ห ล า ย พระเจ้ากรุงสญชัยจึงเตรียมไพร่พลเสด็จไปรับพระเวสสันดรกลับเมืองพอดีกับที่พราหมณ์ ๘ คนจากเมืองกลิงคราษฎร์นำช้างปัจจัยนาเคนทร์มาคืน พระเจ้ากรุงสญชัยจึงทรงให้จัดขบวนแต่งกองเกียรติยศยกออกรับไปรับพระเวสสันดรกลับสู่เวียงวังด้วยทรงคิดถึงราชบุตรและสำนักผดิดแล้ว

กัณฑ์ที่ ๑๒ ฉกษัตริย์ (น้อ-กะ-สัด หรือ นอ-กะ-สัด)

พระเจ้ากรุงสญชัยใช้เวลา ๑ เดือน กับ ๒๓ วัน จึงเดินทางถึงเขาวงกตเสีย ง โ ห้ ร ี อ ง ข อ ง ท ห า ร ที่ ง ๔ เ หล ่า ทำให้พระเวสสันดรทรงคิดว่าเป็นข้าศึกมาโจมตีนครสีพี จึงชวนพระนางมัทรีขึ้นไปแอบดูที่ยอดเขา พระนางมัทรีทรงมองเห็นกองทัพพระราชบิดาจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร และเมื่อทั้ง ๒ กษัตริย์ได้พบกันทรงกันแสงสุดประมาธรวมทั้งทหารเหล่าทัพทำให้ป่าใหญ่สนั่นครั่นครื้น พระอินทร์จึงได้ทรงบันดาลให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมาประพรมกษัตริย์ให้หายเศร้าโศกและฟื้นฟูพระองค์

กัณฑ์ที่ ๑๓ นครกัณฑ์

กษัตริย์กลับคืนสู่พระนคร พระเวสสันดรทรงลาผนวชพร้อมพระนางมัทรีเมื่อเสด็จถึงนครสีพีจึงรับสั่งให้ชาวเมืองปล่อยสัตว์ที่กักขังครั่นยามราตรนี้ พระเวสสันดรทรงปริวิตกว่ารุ่งเช้าประชาชนจะแตกตื่นมารับบริจาคทาน พระองค์จะประทานสิ่งใดให้แก่ประชาชน ท้าวโกสีห์ได้ทราบจึงบันดาลให้มีฝนแก้ว ๗ ประการ

ตกลงมาในนครสี่พิสูงถึงหน้าแข้ง
พระเวสสันดรจึงประกาศให้ประชาชนมาขนเอาไปตามปรารถนา
ที่ เหลือ ให้ ขน เข้า พระ ค ล ้ง ห ล ว ง
ต่อมาพระเวสสันดรก็ทรงครองราชอยู่ในทศพิธราชธรรม
และยังคงทรงบริจาคทาน จนพระชนมายุได้ ๑๒๐
พรรษาจึงสวรรคตแล้วไปปรากฏอุบัติเป็นท้าวสันดูลิตเทพบุตร
บนสวรรค์ชั้นดุสิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง มหาเวสสันดร
จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔
ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดร
และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์
ที่ได้เรียนไปในคาบที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๓ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๓ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๓ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๔ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๔ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๔ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๕ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๕ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๙ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑.อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ตอบได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ
(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ..
.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....ลงชื่อ.....

.....
(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....
(นายประภาส

คำ **า** **ชี้** **แ** **จ** **ง**

☐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายเนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

ดีมาก =	๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี =	๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง =	๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง =	๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
คำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
□

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานการวิจารณ์วรรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓
ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือใน การร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน ระดับคุณภาพ ๓ ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐

	คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา ๑ จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	เรื่อง มหาเวสสันดร (๔)	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘		เ ว ล ะ

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
 มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจ และ แสดง ความคิด เห็น
 วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน
 ชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑
 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น
 ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมใน
 ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์โดยสมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้งโศกเศร้าและสนุกสนานจึงเป็นที่นิยมของพุทธศาสนิกชนชาวไทย ในการฟังเทศน์มหาชาติการที่จะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้นั้น จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องมหาเวสสันดร(๔) แล้วนักเรียนสามารถ
๓.๑ อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง
๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง
๓.๓

เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

เรื่องย่อ

ปฐมเหตุ

มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่ยากทำความเคารพให้ลดมานทิตูที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น จึงแสดงธรรมเรื่องพระเวสสันดร จำนวน ๑๓ กัณฑ์

กัณฑ์ที่ ๑ ทศพร

กล่าวถึงการอภิเษกของพระเจ้ากรุงสญชัยแห่งแคว้นสิพีกับพระนางมุตติ พระธิดาพระเจ้ากรุงมัทราช ซึ่งในอดีตชาติเคยบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นมเหสีพระพรหมอินทร์ เมื่อจุติจากสวรรค์ได้ทูลขอพร 10 ประการ และได้เป็นพุทธมารดาสมปรารถนา

กัณฑ์ที่ ๒ หิมพานต์

กล่าวถึงการประสูติของ “พระเวสสันดร” พระราชโอรสของพระนางมุตติกับพระเจ้ากรุงสญชัยโดยวันเดียวกันนั้น ช้างเผือกชื่อ “ปัจจัยนาเคนทร์” ได้ถือกำเนิดที่โรงช้างต้น พระเวสสันดรได้อภิเษกสมรสกับพระนางมัทรีและมีพระราชโอรสนาม “ชาลี” กับพระธิดานาม “กัณหา” และมี ๘ พราหมณ์คนจากเมืองกลิงครัฐมาทูลขอช้างปัจจัยนาเคนทร์และพระเวสสันดรทรงโปรดยกให้เป็นเหตุให้พระเวสสันดรถูกขับออกจากวัง

กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

พระเจ้ากรุงสญชัยจำต้องเนรเทศพระราชโอรสด้วยเสียพระทัยนัก พระนางมุตติทูลขออภัยโทษก็มีเป็นผลสำเร็จ พระเวสสันดรทูลลาพระมารดาพระบิดาและขอบริจาคทานให้พิธีสัตตสดกมหาทาน คือ ช้าง ม้า โคนม รถม้า ทาสและทาสี อย่างละ ๓๐๐ บริจาคให้คนทั่วไป

กัณฑ์ที่ ๔ วนประเวศน์

กล่าวถึงการเดินทางของพระเวสสันดรไปยังเขาวงกต ซึ่งมีพระนางมัทรีและขาลิกันหาอันเป็นพระโอรสและพระธิดาตามเสด็จไปด้วย ได้พบกับเจ้าเมืองเจตราชูร์ มอบให้พรานเจตบุตรเป็นผู้ดูแลมิให้ใครเดินทางไปรบกวนพระเวสสันดรที่เขาวงกต

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กล่าวถึงชุชกพราหมณ์ชราชาวเมืองกลิงคราชูร์ มีภรรยาสาวชื่อนางอมิตตดา ซึ่งปรนนิบัติชุชกอย่างดี พราหมณ์หนุ่มจึงพากันอิฉาต่างหาหนทางที่จะไปปรนนิบัติต่อตนเช่นนั้นเลย นางพราหมณ์เหล่านี้ก็โกรธแค้นจึงมารุมต่อว่านางอมิตตดาอย่างรุนแรง ด้วยเหตุว่าดลใจนางจึงบังคับให้ชุชกไปขอสงกุมารจากพระเวสสันดรมารับใช้นาง ชุชกจำใจทำตามเดินทางไปเขตเขาคันธมาทน์ใช้เพทุบายหลอกพรานเจตบุตรว่าเป็นทูตมาเชิญพระเวสสันดรกลับแคว้นสีพี เจตบุตรหลงเชื่อจึงบอกทางไปเขาวงกตให้

กัณฑ์ที่ ๖ จุลพน

พรานเจตบุตรหลงกลชุชก ที่อ้างว่ากลัดพริกกลังมาเป็นพระราชสาส์นของพระเจ้ากรุงสญชัยจะนำไปถวายพระเวสสันดร พระเจตบุตรจึงต้อนรับละเลียงดูชุชกเป็นอย่างดี และยังพาไปถึงต้นทางที่เป็นอาศรมฤๅษี

กัณฑ์ที่ ๗ มหาพน

กล่าวถึงชุชกเมื่อเดินทางไปถึงอาศรมพระอัจจุตฤๅษีก็ได้ใช้เพทุบายลวงว่าจะมาสนทนารธรรมกับพระเวสสันดร พระอัจจุตฤๅษีหลงเชื่อจึงต้อนรับเลียงดูอย่างดีแล้วแนะทางไปเขาวงกตให้ อย่างละเอียด เมื่อไปถึงเป็นเวลาพลบค่ำ เต็มชุชกก็ซ่อนตัวบนชะง่อนเขาด้วยคิดว่าต้องรอรุ่งเช้าให้พระนางมัทรีออกไปหาผลไม้ เพราะนางคงไม่ยอมยกลูกให้ใครแน่

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

เป็นกัณฑ์ที่พระเวสสันดรทรงให้ทาสองโอรสแก่เตมาชุชก พระนางมัทรีฝันร้ายเหมือนบอกเหตุแห่งการพลัดพรากรุ่งเช้าเมื่อพระนางมัทรีเข้าป่าหาอาหารแล้ว ชุชกจึงเข้าเฝ้าทูลขอสงกุมาร สงกุมารลงไปซ่อนตัวอยู่ที่สระ พระเวสสันดรจึงเสด็จติดตามหาสงกุมารแล้วมอบให้แก่ชุชก

กัณฑ์ที่ ๙ มัทรี

กล่าวถึงพระนางมัทรีออกจากพระอาศรมไปหาผลไม้ในป่า
พระทัยหวาดหวั่นด้วยประหลาดถึงสองกุมาร
ผลไม้ก็หาได้ยากจนพลบค่ำกำลังจะกลับอาศรม
เทวดาก็จำแลงเป็นสัตว์ร้ายขวางอยู่พระนางมัทรีต้องวิ่งว่อนอย่างอ่อนโยน
อยู่นานจึงผ่านมาได้
เมื่อกลับถึงอาศรมพระเวสสันดรก็ได้แจ้งความจริงโดยทันทีด้วยเกรงว่า
นางจะโศกเศร้าจนไม่อาจทนทานได้
จึงกล่าวแสร้งด้วยโอฬารแสดงความเหินห่าง
พระนางมัทรีน้อยพระทัยออกเที่ยวแสวงหาสองกุมารตลอดคืนจนสลับไป
พระเวสสันดรแก้ไขให้ฟื้นขึ้นแล้วตรัสบอกความจริง
พระนางมัทรีจึงทรงอนุโมทนา

กัณฑ์ที่ ๑๐ สักกบรรพ

กล่าวถึงพระอินทร์เมื่อทรงทราบถึงบุตรท่านนี้
เกรงว่าจะมีผู้อื่นมาขอพระนางมัทรีจึงแปลงองค์เป็นพราหมณ์มาทูลขอ
เสียก่อน เมื่อพระเวสสันดรประทานให้
พระอินทร์ทรงอนุโมทนาแล้วถวายพระนางคืนพระเวสสันดร
จากนั้นจึงแสดงองค์ให้ปรากฏและให้พรพระเวสสันดร ๘ ประการ

กัณฑ์ที่ ๑๑ มหาราช

กล่าวถึงเมื่อชุกพาสองกุมารหลงทางมาสู่หน้าพระลานกลางเมือง
สีพี พระเจ้ากรุงสญชัยทอดพระเนตรเห็นเข้า
เมื่อทรงทราบเรื่องก็ได้ทรงไถ่สองกุมารคืนตามพระเวสสันดรกำหนดค่า
ไว้
พระชาติได้มีโอกาซชี้แจงเหตุผลการบำเพ็ญความดีของพระเวสสันดรต่อ
อหันอำมาตย์ทั้งหลาย
พระเจ้ากรุงสญชัยจึงเตรียมไพร่พลเสด็จไปรับพระเวสสันดรกลับเมือง
พอดีกับที่พราหมณ์
๘
คนจากเมืองกลิงคราชภูร้นำช้างปัจจัยนาเคนทร์มาคืน
พระเจ้ากรุงสญชัยจึงทรงให้จัดขบวนแต่งกองเกียรติยศ
ยกออกมารับพระเวสสันดร
กลับสู่เวียงวังด้วยทรงคิดถึงราชบุตรและสำนักผิดแล้ว

กัณฑ์ที่ ๑๒ ฉกษัตริย์ (ฉอ-กะ-สัด หรือ ฉอ-กะ-สัด)

พระเจ้ากรุงสญชัยใช้เวลา ๑ เดือน กับ ๒๓ วัน
จึงเดินทางถึงเขาวงกต เสียงให้ร้องของทหารทั้ง ๔ เหล่า
ทำให้พระเวสสันดรทรงคิดว่าเป็นข้าศึกมาโจมตีนครสีพี
จึงชวนพระนางมัทรีขึ้นไปแอบดูที่ยอดเขา
พระนางมัทรีทรงมองเห็นกองทัพพระราชบิดาจึงได้ตรัสทูลพระเวสสันดร
และเมื่อทั้ง ๖ กษัตริย์ได้พบกันทรงกันแสงสุดประมาณ

รวมทั้งทหารเหล่าทัพทำให้ป่าใหญ่สนั่นครั่นครื้น
พระอินทร์จึงได้ทรงบันดาลให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมาประพรมกษัตริย์
ให้หายเศร้าโศกและฟื้นฟูพระองค์

กัณฑ์ที่ ๑๓ นครกัณฑ์

กษัตริย์กลับคืนสู่พระนคร
พระเวสสันดรทรงลาผนวชพร้อมพระนางมัทรี
เมื่อเสด็จถึงนครสีพีจึงรับสั่งให้ชาวเมืองปล่อยสัตว์ที่กักขัง
ครั้นยามราตรนี้พระเวสสันดรทรงปริวิตกว่า
รุ่งเช้าประชาชนจะแตกตื่นมารับบริจาคทาน
พระองค์จะประทานสิ่งใดให้แก่ประชาชน
ท้าวโกสีห์ได้ทราบจึงบันดาลให้มีฝนแก้ว ๗ ประการ
ตกลงมาในนครสีพีสูงถึงหน้าแข้ง
พระเวสสันดรจึงประกาศให้ประชาชนมาขนเอาไปตามปรารถนา
ที่เหลือให้ขนเข้าพระคลังหลวง
ต่อมาพระเวสสันดรก็ทรงครองราชอยู่ในทศพิธราชธรรม
และยังคงทรงบริจาคทาน จนพระชนมายุได้ ๑๒๐
พรรษาจึงสวรรคตแล้วไปปรากฏอุบัติเป็นท้าวสันดลิตเทพบุตร
บนสวรรค์ชั้นดุสิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่อง มหาเวสสันดร
จากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔
ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดร
และประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

นักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์
ที่ได้เรียนไปในคาบที่แล้ว

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ นำเสนองานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑๐ ที่ได้รับมอบหมาย
เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๒. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา
วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๐ ได้นำเสนอไป

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ
รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point
ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๔. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๑นำเสนอผลงานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑๑ที่ได้รับมอบหมาย
เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๕. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา
วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๑ ได้นำเสนอไป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ
รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point
ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๗. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๒นำเสนอผลงานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑๒ที่ได้รับมอบหมาย
เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๘. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา
วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๒ ได้นำเสนอไป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ
รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point
ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

๑๐. นักเรียนกลุ่มที่ ๑๓นำเสนอผลงานกลุ่มในกัณฑ์ที่ ๑๓ ที่ได้รับมอบหมาย
เป็นเวลา ๑๒-๑๕ นาที

๑๑. ครูสอบถามความเข้าใจของนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับคำศัพท์ เนื้อหา
วรรณศิลป์และค่านิยมต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มที่ ๑๓ ได้นำเสนอไป

๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา วรรณศิลป์และค่านิยมต่างๆ
รวมถึงเกร็ดความรู้ที่ปรากฏในบทประพันธ์ โดยใช้สื่อ Power Point
ประกอบการอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่อง
มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๒. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง
มหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ
๑.อธิบายเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรม
๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรม
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรม

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....

พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....ลงชื่อ.....

.....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....

(นายประภาส ศรีทอง)

คำ **า** **ชี้** **แ** **จ** **ง**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายเนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรในแต่ละกัณฑ์ได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก = ๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี = ๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง = ๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง = ๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๒ - ๑๖ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๙ - ๑๑ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๕ - ๗ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๔ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
ค ๑ ชี และ ง
☐

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการ
ร จ ัด กิ จ ก ร ร ม ก า ร เ รี ย น ร ู้
เรื่องพื้นฐานการวิจารณ์กรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน
(ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

ระดับคุณภาพ

๓ ระดับคุณภาพ ดี

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
(น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕

	คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	แผนการจัดการเรียนรู้		
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๘
	รายวิชา ท ๓๑๑๐๒ ภาษาไทยพื้นฐาน		
	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละภาค	
	เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)		
	ผู้สอน	นางสาวพรนภา แก้วอรุณ	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	สอนวัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๘		เ ว ล า

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม ๔-๖/๖ ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

๒. สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก เป็น ชาดก ที่ มีความ สำคัญ เพราะ เป็น เรื่อง ราว ของ พระ โพธิสัตว์ โดย สมบูรณ์ มีเรื่องราวทั้ง โศกเศร้า และ สนุกสนาน จึง เป็น ที่ นิยม ของ พุทธศาสนิกชน ชาว ไทย ในการ ฟัง เทศน์ มหาชาติ การ ที่ จะ เข้าใจ เนื้อหา ของ เรื่อง ได้ นั้น จำ เป็น ต้ อ ง รู้ ค่ำ ศั พ ท์ ที่ ป ร า ก ฎ อ ยู่ ใน เรื่อง เพื่อ จะ เข้าใจ เนื้อหา ของ เรื่อง ได้ อย่าง ถูก ต้อง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่อง มหาเวสสันดรในแต่ละภาคแล้วนักเรียนสามารถ

๓.๑ อธิบายลักษณะของมหาเวสสันดรในแต่ละภาคได้ถูกต้อง

๓.๒ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง

๓.๓

เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ องค์ความรู้(Knowledge)

การเทศน์มหาชาติ ซึ่งผู้เทศน์จะใส่ทำนองที่ไพเราะ ใส่อารมณ์ น่าเสียง ทั้งบทโศก บทสนทนากัน ได้แก่

๑) มหาชาติภาคกลาง แต่งเป็นร้อยยาว นิยมเรียกว่า มหาชาติคำกลอน มีการใช้คำที่ไพเราะ อลังการ มีการพรรณนาที่พิสดาร (เนื้อหาที่ได้เรียนในหนังสือคือมหาชาติภาคกลาง)

๒) มหาชาติภาคเหนือ สำนวนที่น่าสนใจ ได้แก่ มหาชาติสำนวนสร้อยสังกร แต่งเป็นร้อยยาว มีคำคล้องจองสัมผัสกัน เน้นใช้คำง่ายๆ แต่มีการเล่นคำซ้ำที่ตื้นวรกร

๓) มหาชาติภาคอีสาน จะมีการเทศน์มหาชาติ เทศน์มาลัยหมื่น มาลัยแสน มีงานบุญสำคัญ เรียกว่า บุญพะเหวด หรือบุญพระเวส นิยมทำกันหลังออกพรรษาแล้ว หรือมักนิยมทำในเดือน ๔ หรือ เดือน ๑๐ ซึ่งเป็นเทศกาลสารท ส่วนการแต่งมหาชาติภาคอีสานก็คล้ายกับภาคเหนือคือใช้คำง่ายๆ ไม่เน้นพรรณนาพิสดาร

๔) มหาชาติภาคใต้ มีสำนวนที่น่าสนใจ เช่น พระมหาชาติ ฉบับวัดมัทธมมาวาสโดยแต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ และมาลีนี้ฉันท์ ๑๕ เน้นการพรรณนาความมากกว่าภาคเหนือและภาคอีสาน แต่ก็น้อยกว่าภาคกลาง โดยเน้นลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น

ซึ่งเรื่องมหาชาติมีที่มาจากการที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พระประยูรญาติซึ่งเห็นว่าพระองค์มีอายุน้อยกว่าแล้วไม่ยากทำความเคารพ ให้ลดมานทิฐิที่มีต่อพระองค์ลง จึงดลบันดาลให้เกิดปาฏิหาริย์คือมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้น พระประยูรญาติเห็นอัศจรรย์ก็บังเกิดความเลื่อมใส พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าในอดีตก็เคยมีฝนโบกขรพรรษเกิดขึ้นในเรื่องพระเวสสันดรเรื่องนี้ พระพุทธเจ้าจึงทรงเล่าเรื่องมหาเวสสันดรชาดกให้พระประยูรญาติฟัง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

ทักษะกระบวนการอ่าน โดยนักเรียนอ่านเรื่องมหาเวสสันดรจากหนังสือภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม ม.๔ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อตั้งคำถามและตอบคำถาม

ทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรและประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง

ทักษะการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม

๔.๓ ด้านเจตคติ(Attributes)

นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(๕ นาที)

- นักเรียนทำกิจกรรมปรบมือตามคำสั่งของครูเพื่อเตรียมความพร้อม
- ต้องปรบมือให้มีจำนวนมากกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๖ ครั้ง
 - ต้องปรบมือให้มีจำนวนน้อยกว่าที่ครูกำหนด ๑ ครั้ง เช่น ครูให้ปรบมือ ๕ ครั้ง นักเรียนจะต้องปรบมือ ๔ ครั้ง

ขั้นสอน(๔๐ นาที)

๑. นักเรียนอ่านลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคกลาง หน้า ๑๓๘(เวลา ๕ นาที)
๒. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคกลาง โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
๔. นักเรียนอ่านลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคเหนือ หน้า ๑๓๙(เวลา ๕ นาที)
๕. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
๖. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคเหนือ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
๗. นักเรียนอ่านลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคอีสาน หน้า ๑๓๙(เวลา ๕ นาที)
๘. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
๙. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคอีสาน โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ
๑๐. นักเรียนอ่านลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคใต้ หน้า ๑๔๐(เวลา ๕ นาที)
๑๑. ครูสอบถามความเข้าใจจากการอ่านเนื้อหาของนักเรียน
๑๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของมหาเวสสันดรของภาคใต้ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ

ขั้นสรุป(๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดร
 ๒. นักเรียนเขียนสรุปความรู้เรื่องมหาเวสสันดรในรูปแบบใดก็ได้ส่งครูเป็นภาระงาน
- ## ๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้
๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
 ๒. สื่อ Power Point อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ
๑.อธิบายลักษณะของมหาเวสสันดรในแต่ละภาคได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรม

๒.ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรม
๓.เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	สังเกตพฤติกรรม

๘. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวพรนภา
แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....

พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

.....

(นางจิระภา ชาไกรยะ)

๓). ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

.....

(นายประภาส

คำ ๑ ชื่อ แ จ ง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		๔	๓	๒	๑
๑	อธิบายลักษณะของมหาเวสสันดรในแต่ละภาคได้ถูกต้อง				
๒	ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง มหาเวสสันดรได้ถูกต้อง				
๓	เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย				
รวม					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรม ดังนี้

ดีมาก = ๔	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๗๐-๑๐๐
ดี = ๓	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ ร้อยละ ๕๐-๗๐
ปานกลาง = ๒	การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ ร้อยละ ๒๐-๕๐
ปรับปรุง = ๑	การแสดงออกน้อยมากต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดีมาก	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๐ - ๑๒ คะแนน
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๗ - ๙ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๔ - ๖ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๓ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
คำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
□

โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการ
ร จ ั ด กิ จ ก ร ร ม ก า ร เ ร ย น รู้
เรื่องพื้นฐานการวิจารณ์วรรณกรรมโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมิน
(ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐)

ระดับคุณภาพ

๓ ระดับคุณภาพ ดี

๒ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ ๖๐ - ๗๙)

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
(น้อยกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ - ๑๕ คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ - ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ - ๕ คะแนน

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(นางสาวพรนภา แก้วอรุณ)

วันที่ เดือน

พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๕. ตระหนักเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีส่วนร่วม	นักเรียนไม่มีการแสดงออกและไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน โดยการไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความคิดเห็น และไม่มีส่วนร่วม

